

Straffrättsliga frågor

Sammanfattning

I betänkandet behandlar utskottet 115 motionsyrkanden om straffrättsliga frågor som väckts under den allmänna motionstiden 2013 och ett motionsyrkande väckt med anledning av proposition 2012/13:77. De behandlade yrkandena rör bl.a. frågor om brott, straffmätning och påföljder. Av yrkandena behandlas 69 förenklat eftersom samma eller i huvudsak samma frågor har behandlats av riksdagen tidigare under valperioden.

Utskottet föreslår två tillkännagivanden till regeringen med anledning av några av de väckta motionerna. För det första anser utskottet att det är viktigt att det säkerställs att de lagförslag som kan komma att lämnas för att åtgärda problematiken med dubbelbestraffning i skatteförfarandet (skatte-tillägg och brottspåföljd) inte leder till mildare påföljder än tidigare.

För det andra anser utskottet, på grund av den stora skada som identitetsstöld kan vålla, att regeringen bör se över om inte respekten för enskildas integritet kräver både straffrättsliga och andra åtgärder mot identitetsstöld och i förekommande fall vidta sådana åtgärder.

Utskottet föreslår att riksdagen avslår övriga motionsyrkanden. Utskottet hänvisar bl.a. till pågående utrednings- och beredningsarbete.

I betänkandet finns 21 reservationer och 6 särskilda yttranden.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	4
Redogörelse för ärendet	9
Ärendet och dess beredning	9
Utskottets överväganden	10
Ökad rättstrygghet för personer med funktionsnedsättning	10
Olaga intrång	11
Människohandel	12
Sexualbrott	15
Stöld och häleri	17
Ekonomiska brott	20
Bedrägeri och annan oredlighet	23
Åtgärder mot terrorism	25
Hot mot förtroendevalda m.m.	27
Trafikbrott	29
Narkotikabrott	31
Svensk domsrätt	32
Straffmätning	33
Påföljder	35
Ersättning vid frihetsberövanden	38
Effekterna av det straffrättsliga samarbetet inom EU	39
Motioner som bereds förenklat	40
Reservationer	41
1. Olaga intrång, punkt 2 (SD)	41
2. Kontakt med barn i sexuellt syfte, punkt 5 (S, V)	42
3. Skärpt minimistraff för brottet köp av sexuell tjänst av barn, punkt 7 (SD)	42
4. Grovt sexköpsbrott, punkt 8 (SD)	43
5. Översyn av snatterilagstiftningen, punkt 9 (S)	44
6. Stölder med samhällsfarliga konsekvenser, punkt 11 (S)	45
7. Handel med stulet guld, punkt 12 (V)	46
8. Översyn av straffen för medhjälpare i ekonomisk brottslighet, punkt 14 (S, V)	46
9. Avkriminalisering av för sent inlämnade årsredovisningar, punkt 15 (MP)	47
10. Skärpta straff för bedrägeri och förskingring, punkt 17 (MP, V)	48
11. Hot mot förtroendevalda m.fl., punkt 20 (S, MP, V)	48
12. Hot mot förtroendevalda m.fl., punkt 20 (SD)	49
13. Delbetalning av fortkörningsböter, punkt 21 (S)	50
14. Skärpta straff för uthyrning av avställda och oförsäkrade bilar, punkt 22 (S)	51
15. Avkriminalisera eget bruk av narkotika, punkt 23 (V)	52
16. Svensk domsrätt, punkt 25 (V)	53
17. Skärpt straff för misshandel av gravida, punkt 26 (SD)	53
18. Straffflindring i vissa fall för it-relaterad brottslighet, punkt 27 (MP)	54

19. Påföljder för brott, punkt 28 (MP, V)	54
20. Ersättning vid frihetsberövanden, punkt 29 (SD)	56
21. Effekterna av det straffrättsliga samarbetet inom EU, punkt 30 (V)	57
Särskilda yttranden	59
1. Straff för ekonomiska brott, punkt 13 (M, FP, C, KD)	59
2. Identitetsstöld, punkt 16 (M, FP, C, KD)	59
3. Motioner som bereds förenklat, punkt 31 (S)	59
4. Motioner som bereds förenklat, punkt 31 (MP)	60
5. Motioner som bereds förenklat, punkt 31 (SD)	60
6. Motioner som bereds förenklat, punkt 31 (V)	60
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	61
Motion väckt med anledning av proposition 2012/13:77	61
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2013	61
<i>Bilaga 2</i>	
Motionsyrkanden som avstyrks av utskottet i förslagspunkt 31	74

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Ökad rättstrygghet för personer med funktionsnedsättning

Riksdagen avslår motion

2013/14:Ju372 av Åsa Torstensson (C).

2. Olaga intrång

Riksdagen avslår motion

2013/14:Ju386 av Richard Jomshof (SD).

Reservation 1 (SD)

3. Människohandel

Riksdagen avslår motion

2013/14:Ju364 av Annika Qarllsson och Solveig Zander (båda C)
yrkandena 1–3.

4. Koppleri och människohandel

Riksdagen avslår motion

2013/14:Ju296 av Désirée Pethrus (KD) yrkande 2.

5. Kontakt med barn i sexuellt syfte

Riksdagen avslår motion

2013/14:Ju209 av Hans Hoff (S).

Reservation 2 (S, V)

6. Högre straff för sexualbrott

Riksdagen avslår motion

2013/14:Ju222 av Irene Oskarsson (KD) yrkande 2.

7. Skärpt minimistraff för brottet köp av sexuell tjänst av barn

Riksdagen avslår motion

2013/14:Ju378 av Richard Jomshof och Kent Ekeroth (båda SD).

Reservation 3 (SD)

8. Grovt sexköpsbrott

Riksdagen avslår motion

2013/14:Ju397 av Richard Jomshof och Kent Ekeroth (båda SD).

Reservation 4 (SD)

9. Översyn av snatterilagstiftningen

Riksdagen avslår motionerna

2013/14:Ju232 av Christer Engelhardt (S) och
2013/14:Ju239 av Eva Lohman (M).

Reservation 5 (S)

10. Skärpta straff för organiserade inbrott

Riksdagen avslår motion

2013/14:Ju278 av Thomas Finnborg (M).

11. Stöder med samhällsfarliga konsekvenser

Riksdagen avslår motion

2013/14:Ju403 av Meeri Wasberg (S).

Reservation 6 (S)

12. Handel med stulet guld

Riksdagen avslår motion

2013/14:C280 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 19.

Reservation 7 (V)

13. Straff för ekonomiska brott

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad utskottet anför om att de lagförslag som kan komma att lämnas för att åtgärda problematiken med dubbelbestraffning i skatteförfaranden inte får leda till mildare påföljder än tidigare. Därmed bifaller riksdagen motionerna

2013/14:Ju206 av Jan Lindholm (MP) och

2013/14:Ju383 av Anders Karlsson och Peter Persson (båda S) yrkande 1.

14. Översyn av straffen för medhjälpare i ekonomisk brottslighet

Riksdagen avslår motion

2013/14:Ju383 av Anders Karlsson och Peter Persson (båda S) yrkande 2.

Reservation 8 (S, V)

15. Avkriminalisering av för sent inlämnade årsredovisningar

Riksdagen avslår motionerna

2013/14:Ju325 av Hans Backman (FP) och

2013/14:Ju443 av Jan Lindholm (MP).

Reservation 9 (MP)

16. Identitetsstölder

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad utskottet anför om att regeringen bör se över om inte respekten för enskildas integritet kräver både straffrättsliga och andra åtgärder mot identitetsstölder samt vidta sådana åtgärder. Därmed bifaller riksdagen motionerna

2013/14:Ju216 av Christer Akej (M),

2013/14:Ju242 av Finn Bengtsson m.fl. (M),

2013/14:Ju292 av Clas-Göran Carlsson m.fl. (S),

2013/14:Ju303 av Rickard Nordin (C),
2013/14:Ju433 av Yvonne Andersson (KD) och
2013/14:Ju436 av Johnny Skalin (SD).

17. Skärpta straff för bedrägeri och förskingring

Riksdagen avslår motion

2013/14:Ju257 av Kew Nordqvist (MP).

Reservation 10 (MP, V)

18. Skärpta straff vid fakturabedrägerier

Riksdagen avslår motion

2013/14:Ju409 av Jan Ericson (M).

19. Åtgärder mot terrorism

Riksdagen avslår motion

2013/14:Ju410 av Staffan Danielsson (C).

20. Hot mot förtroendevalda m.fl.

Riksdagen avslår motionerna

2013/14:Ju220 av Berit Högman (S),

2013/14:Ju231 av Christer Engelhardt (S),

2013/14:Ju407 av Finn Bengtsson och Andreas Norlén (båda M) och

2013/14:Ju423 av Kent Ekeröth och Björn Söder (båda SD).

Reservation 11 (S, MP, V)

Reservation 12 (SD)

21. Delbetalning av fortkörningsböter

Riksdagen avslår motion

2013/14:Ju356 av Anna Wallén (S).

Reservation 13 (S)

22. Skärpta straff för uthyrning av avställda och oförsäkrade bilar

Riksdagen avslår motion

2013/14:Ju414 av Isak From m.fl. (S).

Reservation 14 (S)

23. Avkriminalisera eget bruk av narkotika

Riksdagen avslår motionerna

2012/13:So20 av Eva Olofsson m.fl. (V) yrkande 23 och

2013/14:So616 av Eva Olofsson m.fl. (V) yrkande 30.

Reservation 15 (V)

24. Noll promille

Riksdagen avslår motion

2013/14:Ju435 av Johnny Skalin (SD).

25. Svensk domsrätt

Riksdagen avslår motion

2013/14:Ju203 av Lena Olsson m.fl. (V) yrkande 9.

*Reservation 16 (V)***26. Skärpt straff för misshandel av gravida**

Riksdagen avslår motion

2013/14:Ju432 av Johnny Skalin (SD).

*Reservation 17 (SD)***27. Strafflindring i vissa fall för it-relaterad brottslighet**

Riksdagen avslår motion

2013/14:N441 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkande 26.

*Reservation 18 (MP)***28. Påföljder för brott**

Riksdagen avslår motion

2013/14:Ju429 av Agneta Börjesson m.fl. (MP) yrkande 12.

*Reservation 19 (MP, V)***29. Ersättning vid frihetsberövanden**

Riksdagen avslår motion

2013/14:Ju377 av Richard Jomshof och Kent Ekeroth (båda SD)
yrkandena 1 och 2.*Reservation 20 (SD)***30. Effekterna av det straffrättsliga samarbetet inom EU**

Riksdagen avslår motion

2013/14:Ju203 av Lena Olsson m.fl. (V) yrkande 12.

*Reservation 21 (V)***31. Motioner som bereds förenklat**

Riksdagen avslår de motionsyrkanden som finns upptagna under denna punkt i utskottets förteckning över avstyrkta motionsyrkanden.

Stockholm den 20 februari 2014

På justitieutskottets vägnar

Morgan Johansson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Morgan Johansson (S), Johan Linander (C), Krister Hammarbergh (M), Ewa Thalén Finné (M), Kerstin Haglö (S), Anti Avsan (M), Christer Adelsbo (S), Jan R Andersson (M), Elin Lundgren (S), Anna Wallén (S), Arhe Hamednaca (S), Patrick Reslow (M), Richard Jomshof (SD), Lena Olsson (V), Agneta Börjesson (MP), Jan Ertsborn (FP) och Stefan Svanström (KD).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlar utskottet 115 motionsyrkanden om straffrättsliga frågor som väckts under den allmänna motionstiden 2013 och ett motionsyrkande väckt med anledning av proposition 2012/13:77 och som huvudsakligen ligger inom ramen för straffrätten. De behandlade yrkandena rör bl.a. frågor om brott, straffmätning och påföljder. Av yrkandena behandlas 69 förenklat eftersom samma eller i huvudsak samma frågor har behandlats av riksdagen tidigare under valperioden.

Utskottets överväganden

Ökad rättstrygghet för personer med funktionsnedsättning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår en motion om en översyn av hatbrottsbegreppet.

Motionen

I motion 2013/14:Ju372 av Åsa Torstensson (C) efterfrågas en översyn av hatbrottsbegreppet. Motionären är kritisk till att trakasserier och kränkningar av en person på grund av funktionsnedsättning tolkas som diskriminering och inte som hets mot folkgrupp. En översyn bör göras för att undersöka om inte kränkning till följd av funktionsnedsättning bör omfattas av hatbrottsbegreppet.

Bakgrund

Hatbrott är inte ett brott som uttryckligen regleras i brottsbalken. Avgörande för om ett brott är att anse som ett hatbrott är motivet till brottet.

I 16 kap. 8 § brottsbalken (1962:700) föreskriv att den som i ett uttalande eller i ett annat meddelande som sprids hotar eller uttrycker missaktning för en folkgrupp eller en annan sådan grupp av personer med anspelning på ras, hudfärg, nationellt eller etniskt ursprung, trosbekännelse eller sexuell läggning, döms för hets mot folkgrupp till fängelse i högst två år eller, om brottet är ringa, till böter. Är brottet grovt döms till fängelse i lägst sex månader och högst fyra år. Vid bedömningen av om brottet är grovt ska särskilt beaktas om meddelandet har haft ett särskilt hotfullt eller kränkande innehåll och spritts till ett stort antal personer på ett sätt som varit ägnat att väcka betydande uppmärksamhet.

Av 29 kap. 1 § brottsbalken framgår att straff, med beaktande av intresset av en enhetlig rättstillämpning, ska bestämmas inom ramen för den tillämpliga straffskalan efter brottets eller den samlade brottslighetens straffvärde. Vid bedömningen av straffvärdet ska beaktas bl.a. den kränkning som gärningen inneburit, vad den tilltalade insett eller borde ha insett om detta samt de avsikter eller motiv som han eller hon haft.

Av 29 kap. 2 § 7 brottsbalken följer att det vid bedömningen av straffvärdet för ett brott ska ses som en försvårande omständighet om ett motiv för brottet varit att kränka en person, en folkgrupp eller en annan sådan grupp av personer på grund av ras, hudfärg, nationellt eller etniskt ursprung, trosbekännelse, sexuell läggning eller annan liknande omständighet. Bestämmelsen omfattar således kränkningar av individer och grupper

på grund av andra omständigheter, hänförliga till individen eller gruppen, som liknar de specifika omständigheter som räknas upp i bestämmelsen. Som exempel på sådana omständigheter har i förarbetena nämnts transvestism och transsexualism (prop. 2001/02:59 s. 61).

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser inte att det finns skäl att utreda om trakasserier och kränkningar av en person på grund av funktionsnedsättning ska omfattas av den s.k. hatbrottslagstiftningen. Något tillkännagivande till regeringen i enlighet med vad som anförs i motion 2013/14:Ju372 (C) bör därför inte göras. Motionen bör avslås.

Olaga intrång

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om en ändring av bestämmelserna om olaga intrång.

Jämför reservation 1 (SD).

Motionen

I motion 2013/14:Ju386 av Richard Jomshof (SD) efterfrågas en rätt för företagare att avvisa personer som tidigare gjort sig skyldiga till brott eller på något sätt agerat olämpligt eller stört ordningen i en affärslokal. Den som vägrar avlägsna sig ska kunna dömas för olaga intrång precis som i dag är fallet när någon olovligen tar sig in eller stannar kvar i stängda företagslokaler.

Bakgrund

Enligt 4 kap. 6 § andra stycket brottsbalken döms den som gör intrång eller stannar kvar obehörigen i kontor, fabriker eller andra byggnader eller på fartyg, upplagsplats eller ett annat dylikt ställe för olaga intrång till böter. Är brottet grovt är straffet fängelse i högst två år.

Egendomsskyddsutredningen lämnade i december 2013 betänkandet Stärkt straffrättsligt skydd för egendom (SOU 2013:85). Utredningen har haft i uppdrag att undersöka om det finns ett behov av att stärka det straffrättsliga skyddet för egendom och föreslå de författningsändringar som det finns anledning till. Utredningen har bl.a. övervägt om det bör införas en möjlighet att vid straffansvar utestänga personer från bl.a. butiker. I betänkandet, som remitterades i mitten av januari 2014, anförs följande när det gäller denna frågeställning:

Frågan om det bör införas en möjlighet att vid straffansvar stänga personer ute från butikslokaler och andra liknande platser dit allmänheten har tillträde har övervägts tidigare. För en sådan möjlighet talar att det skulle vara ett sätt att begränsa tillfällena för återfallsförbrytare att begå nya brott. En sådan möjlighet skulle emellertid samtidigt inskränka den grundlagsskyddade rätten att röra sig fritt. Enligt utredningens mening är det intresse som förbudet skulle skydda varken så allmänt eller så integritetskränkande att det motiverar en sådan inskränkning. Det skulle även vara svårt att utforma ett förbud som kan tillgodose kraven på rättssäkerhet utan att samtidigt bli en börda för rättsväsendet. Utredningens bedömning är därför att de skäl som talar mot att införa en ny lag om tillträdesförbud till butiker är betydligt starkare än de som talar för, varför utredningen inte lämnar något sådant förslag.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att det pågår en remissbehandling av Egendomsskyddsutredningens betänkande Stärkt straffrättsligt skydd för egendom (SOU 2013:85) i vilket man bl.a. behandlar frågan om det ska införas en möjlighet att vid straffansvar stänga en person ute från bl.a. butikslokaler. Remissbehandlingen och den efterföljande beredningen bör inte föregripas. Motion 2013/14:Ju386 (SD) avstyrks därför.

Människohandel

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår fyra motionsyrkanden om människohandel. Motionerna rör bl.a. en samlad nationell handlingsplan mot alla former av människohandel och en effektivare lagstiftning på området.

Motionerna

I motion 2013/14:Ju364 av Annika Qarlssoon och Solveig Zander (båda C) yrkande 1 efterfrågas en samlad nationell handlingsplan mot alla former av människohandel. I yrkande 2 i motionen efterfrågas en effektivare lagstiftning som är tillämplig på alla sorters människohandel och för alla led som är inblandade i denna handel. I motionens yrkande 3 begärs att Europakonventionens krav på 30 dagars reflexionsperiod för vila och återhämtning för personer som utsatts för människohandel ska följas.

I motion 2013/14:Ju296 av Désirée Pethrus (KD) yrkande 2 begärs att brottsrubriceringen människohandel och inte koppleri ska användas när barn exploateras för sexuella ändamål.

Bakgrund

Enligt 4 kap. 1 a § första stycket brottsbalken döms den som, i annat fall än som avses i 1 §, genom olaga tvång, vilseledande, utnyttjande av någons utsatta belägenhet eller med annat sådant otillbörligt medel rekryteraras, transporteraras, överförs, inhyser eller tar emot en person i syfte att han eller hon ska exploateras för sexuella ändamål, avlägsnande av organ, krigstjänst, tvångsarbete eller annan verksamhet i en situation som innebär nödläge för den utsatte, för människohandel till fängelse i lägst två och högst tio år. Av paragrafens andra stycke framgår att den som begår en gärning som avses i första stycket mot en person som inte har fyllt 18 år döms för människohandel även om inte något sådant otillbörligt medel som anges där har använts. Enligt paragrafens tredje stycke är påföljden för ett mindre grovt brott som avses i första eller andra stycket fängelse i högst fyra år.

Våren 2010 beslutade riksdagen om en ny utformning av människohandelsbrottet (prop. 2009/10:152, bet. 2009/10:JuU33, rskr. 2009/10:273). Den nya utformningen som gällt sedan den 1 juli 2010 innebär bl.a. att kravet på att gärningsmannen genom handelsåtgärden ska ta kontroll över offret – det s.k. kontrollrekvisitet – togs bort. Vidare togs kravet på dubbel straffbarhet bort för att svensk domstol ska kunna döma över människohandel som begåtts utomlands.

Av 6 kap. 12 § brottsbalken framgår att den som främjar eller på ett otillbörligt sätt ekonomiskt utnyttjar att en person har tillfälliga sexuella förbindelser mot ersättning, döms för koppleri till fängelse i högst fyra år.

Länsstyrelsen i Stockholms län har sedan 2009 i uppdrag att samordna arbetet mot prostitution och människohandel för sexuella ändamål. Länsstyrelsens arbete har enligt regeringen gett resultat och förbättrat insatserna mot människohandel för sexuella ändamål. Bland annat har ett nationellt metodstöd inrättats och nationella riktlinjer tagits fram. I det nationella metodstödet ingår Nationellt metodstödsteam mot prostitution och människohandel (NMT). De aktörer som ingår i NMT är Rikspolisstyrelsen, Rikskriminalpolisen, lokala polismyndigheter med särskilt ansvar för människohandelsfrågor, prostitutionsgrupperna från Stockholm, Göteborg och Malmö inom socialtjänsten, Åklagarmyndigheten samt Migrationsverket.

I april 2013 gav regeringen Länsstyrelsen i Stockholms län ett utökat uppdrag som också omfattar människohandel som bedrivs i andra syften än för sexuella ändamål. Länsstyrelsen i Stockholms län ska också verka för stärkt samverkan mellan myndigheter, kommuner, frivillig- och intresseorganisationer samt andra nationella och internationella aktörer, inklusive Sveriges utlandsmyndigheter. I uppdraget ingår att lämna metodstöd och att genomföra kompetensutvecklingsinsatser riktade till de samverkande myndigheterna. Vid genomförandet av uppdraget ska Länsstyrelsen i Stockholms län bl.a. samverka med Arbetsförmedlingen, Arbetsmiljöverket, Mig-

rationsverket, Rikspolisstyrelsen, Skatteverket, Socialstyrelsen, Åklagarmyndigheten och relevanta kommunala förvaltningar. Resultatet av uppdraget ska redovisas till regeringen senast den 15 mars 2015.

Regeringen gav den 21 november 2013 Statskontoret i uppdrag att utvärdera det arbete som bedrivs mot prostitution och människohandel vid Länsstyrelsen i Stockholms län. Utvärderingen ska även innehålla en bedömning av effektiviteten i verksamheten och dess organisering. I uppdraget ingår också att göra en första utvärdering av länsstyrelsens uppdrag om att genomföra en kartläggning av prostitutionens omfattning. Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) senast den 15 april 2014.

Europarådets konvention om bekämpande av människohandel (SÖ 2010:8) trädde i kraft den 1 februari 2008. För Sveriges del trädde den i kraft den 1 september 2010 sedan den godkännts av riksdagen i maj 2010 (prop. 2009/10:152, bet. 2009/10:JuU33, rskr. 2009/10:273) och ratificerats av regeringen i samma månad. Enligt artikel 13.1 i konventionen ska varje part i sin nationella lag fastställa en period på minst 30 dagar för återhämtning och eftertanke, om det finns skälig anledning att tro att den berörda personen är ett brottsoffer. Denna rätt till återhämtning och eftertanke är för Sveriges del införd i 5 kap. 15 § utlänningslagen (2005:716) sedan den 1 juli 2007 (prop. 2006/07:53, bet. 2006/07:SfU7, rskr. 2006/07:150). Grunden för bestämmelsen i 5 kap. 15 § utlänningslagen är rådets direktiv 2004/81 EG av den 29 april 2004 om uppehållstillstånd till tredjelandsmedborgare som har fallit offer för människohandel eller som har fått hjälp till olaglig invandring och vilka samarbetar med de behöriga myndigheterna. Direktivet har genomförts i svensk rätt genom ovannämnda proposition 2006/07:53. Utredningen om människohandel m.m. gjorde i betänkandet Människohandel och barnäktenskap – ett förstärkt straffrättsligt skydd (SOU 2008:41), en analys av konventionen i fråga om period för återhämtning och betänketid (s. 261–263). Utredningen fann att Sverige uppfyller de åtaganden som föreskrivs i konventionens artikel 13.1 i fråga om en sådan period.

Regeringskansliet har informerat om att Europarådets expertgrupp för bekämpande av människohandel (the Group of Experts on Action against Trafficking in Human Beings – Greta) ska övervaka tillämpningen av konventionen. Greta befinner sig i slutskedet av utvärderingsprocessen om hur Sverige lever upp till konventionen. Utvärderingen kommer att resultera i en rapport.

Från Justitiedepartementet har informerats om att man avser att under våren 2014 inleda en utvärdering av tillämpningen av människohandelsbrottet för att stärka det straffrättsliga skyddet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att arbetet mot människohandel är angeläget och ser därför positivt på det arbete som pågår på området. Vidare konstaterar utskottet att det straffrättsliga skyddet mot människohandel förstärktes genom den lagstiftning som infördes den 1 juli 2010 och kan komma att stärkas ytterligare efter den utvärdering av människohandelsbrottet som nu aviseras. Sveriges efterlevnad av Europakonventionens krav på 30 dagars reflexionsperiod för vila och återhämtning för personer som utsatts för människohandel utvärderas av en expertgrupp inom Europarådet. Mot denna bakgrund är något tillkännagivande med anledning av vad som anförs i motion 2013/14:Ju364 (C) inte nödvändigt. Motionen bör avslås.

Utskottet har tidigare behandlat och avstyrkt motionsyrkanden om att ett nytt människohandelsbrott ska införas som innefattar de förfaranden som i dag rubriceras som koppleri (bet. 2012/13:JuU20 s. 28 f.) Utskottet gör inte någon annan bedömning när det specifikt gäller barn, som i motion 2013/14:Ju296 (KD) yrkande 2. Motionsyrkandet bör därför avslås.

Sexualbrott

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår fyra motionsyrkanden om sexualbrott. Motionerna rör en översyn av lagstiftningen om förbud mot kontakt med barn i sexuellt syfte, skärpta straff för sexualbrott mot barn och för köp av sexuell tjänst.

Jämför reservationerna 2 (S, V), 3 (SD) och 4 (SD).

Motionerna

I motion 2013/14:Ju209 av Hans Hoff (S) efterfrågas en översyn av lagstiftningen om grooming. Enligt motionären har lagstiftningen om förbud mot kontakt med barn i sexuellt syfte inte fått avsedd verkan och behöver därför ses över.

I motion 2013/14:Ju222 av Irene Oskarsson (KD) yrkande 2 begärs att minimistrafvet för brott mot barn i sexualbrottslagstiftningen skärps. Enligt motionären har de straffskärpningar som genomförts på senare tid inte fått avsedd avskräckande verkan.

I motion 2013/14:Ju378 av Richard Jomshof och Kent Ekeroth (båda SD) anförs att minimistrafvet för köp av sexuell handling av barn bör ändras från böter till fängelse.

I motion 2013/14:Ju397 av Richard Jomshof och Kent Ekeroth (båda SD) begärs att ett grovt sexköpsbrott med fängelse som minimistrafv införas.

Bakgrund

Den som i syfte att begå ett sexualbrott mot ett barn under 15 år träffar överenskommelse med barnet om ett sammanträffande samt därefter vidtar någon åtgärd som är ägnad att främja att ett sådant sammanträffande kommer till stånd, döms enligt 6 kap. 10 § brottsbalken för kontakt med barn i sexuellt syfte till böter eller fängelse i högst ett år.

Brottsförebyggande rådet (Brå) fick i regleringsbrevet för 2012 i uppdrag att följa upp och utvärdera tillämpningen av straffbestämmelsen kontakt med barn i sexuellt syfte. Syftet med uppdraget var att undersöka hur bestämmelsen fungerar i praktiken och om några särskilda problem har uppstått i samband med tillämpningen av den. Enligt uppdraget skulle uppföljningen vidare innehålla en analys av orsakerna till att så många ärenden skrivs av.

Brå redovisade i juni 2013 uppdraget i rapporten Bestämmelsen om kontakt med barn i sexuellt syfte – en uppföljning av tillämpningen av lagen från polisanmälningar till domar (rapport 2013:14). Uppföljningen visar att få anmälda fall av grooming leder till åtal. Från den 1 juli 2009 fram till slutet av 2012 gjordes 617 polisanmälningar om grooming, men bara 5 av dem lagfördes. Enligt rapporten är tidpunkten för polisanmälan det avgörande för om någon ska kunna lagföras för brottet. Men som lagbestämmelsen är utformad i dag fungerar den enligt Brå inte för att skydda barn mot sexuella kontakter. Rapporten bereds inom Regeringskansliet.

Enligt 6 kap. 9 § brottsbalken döms den som, i annat fall än som avses tidigare i kapitlet, förmår ett barn som inte fyllt 18 år att mot ersättning företa eller tåla en sexuell handling, för köp av sexuell handling av barn till böter eller fängelse i högst två år.

Enligt 6 kap. 11 § brottsbalken döms vidare den som, i annat fall än som avses tidigare i kapitel, skaffar sig en tillfällig sexuell förbindelse mot ersättning, för köp av sexuell tjänst till böter eller fängelse i högst ett år. Maxstraffet för köp av sexuell tjänst höjdes från fängelse i sex månader till fängelse i ett år den 1 juli 2011 (prop. 2010/11:77, bet. 2010/11:JuU22, rskr. 2010/11:251).

Den 1 juli 2013 trädde ändringar i brottsbalken i kraft (prop. 2012/13:111, bet. 2012/13:JuU20, rskr. 2012/13:234) som innebar att tillämpningsområdet för grovt sexuellt övergrepp mot barn utvidgades. Allvarliga sexuella övergrepp mot barn ska i större utsträckning kunna bedömas som grova brott av domstolarna. För dessa brott höjdes också minimistraffet från fängelse i sex månader till fängelse i ett år. Vidare avskaffades kravet på dubbel straffbarhet för utnyttjande av barn för sexuell posering och köp av sexuell handling av barn. Samtidigt förlängdes preskriptionstiden för utnyttjande av barn för sexuell posering genom att den börjar löpa först den dag barnet fyller eller skulle ha fyllt 18 år.

Från Justitiedepartementet har informerats om att man avser att under våren 2014 påbörja en översyn av bl.a. dels huruvida straffbestämmelserna när det gäller köp av sexuell handling av barn bör skärpas, dels hur max-

straffet för köp av sexuell tjänst som höjdes 2011 utfallit och om straffen för köp av sexuell tjänst bör skärpas när den som utför tjänsten är ett offer för människohandel och gärningsmannen inser detta.

Utskottets ställningstagande

Brå har nyligen i en rapport redovisat en uppföljning och utvärdering av tillämpningen av straffbestämmelsen kontakt med barn i sexuellt syfte. Mot denna bakgrund och på grund av att beredningen av rapporten inom Regeringskansliet inte bör föregripas bör något tillkännagivande till regeringen inte göras med anledning av motion 2013/14:Ju209 (S). Motionen bör avslås.

Riksdagen har relativt nyligen antagit lagändringar som inneburit straffskärpningar och ökade möjligheter att lagföra den som gör sig skyldig till sexualbrott riktade mot barn. Utskottet anser att det är för tidigt att avgöra om dessa lagändringar har fått avsedd effekt. Något tillkännagivande till regeringen om ytterligare straffskärpningar bör därför inte göras i dagsläget. Motion 2013/14:Ju222 (KD) yrkande 2 bör avslås.

Utskottet noterar att Justitiedepartementet har aviserat att man avser att göra en översyn av om straffskalan för brottet köp av sexuell handling av barn bör skärpas. Denna översyn bör inte föregripas, varför något tillkännagivande inte bör göras med anledning av 2013/14:Ju378 (SD). Motionen bör avslås.

Utskottet noterar vidare att Justitiedepartementet även har aviserat att man avser att göra en översyn av hur maxstraffet för köp av sexuell tjänst som höjdes 2011 utfallit och om straffen för köp av sexuell tjänst bör skärpas när den som utför tjänsten är ett offer för människohandel och gärningsmannen inser detta. Inte heller denna översyn bör föregripas, varför även motion 2013/14:Ju397 (SD) bör avslås.

Stöld och häleri

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår fem motionsyrkanden som rör stöld och snatteri, stölder som kan anses ha samhällsfarliga konsekvenser samt handeln med stulet guld.

Jämför reservationerna 5 (S), 6 (S) och 7 (V).

Motionerna

I motion 2013/14:Ju232 av Christer Engelhardt (S) efterfrågas en översyn av lagstiftningen om stöld och snatteri. Motionären pekar på det stora antalet snatterier inom handeln och anför att det bör övervägas om snatteri ska tas bort ur den svenska lagstiftningen, om beloppsgränsen för snatteri bör sänkas och om straffet för upprepade stölder ska skärpas.

I motion 2013/14:Ju239 av Eva Lohman (M) anförs att systematiska och upprepade stölder till ett värde under 1 000 kronor under en kortare tidsperiod i påföljdshänseende bör betraktas som stöld.

I motion 2013/14:Ju278 av Thomas Finnborg (M) efterfrågas en översyn av möjligheten att ge inbrott som bedöms vara en del av organiserad brottslighet en strängare brottsrubricering än stöld.

I motion 2013/14:Ju403 av Meeri Wasberg (S) framförs ett yrkande om behovet av ett bredare perspektiv på stölder som kan anses ha samhällsfarliga konsekvenser. Motionären anför att stölder av koppar skulle kunna anses ha samhällsfarliga konsekvenser, och att dessa gärningar därför inte enbart bör bedömas som stöld.

I partimotion 2013/14:C280 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 19 begärs ett tillkännagivande om att regeringen bör återkomma med förslag som försvårar handeln med stulet guld. Motionären anför att Rikspolisstyrelsen har efterfrågat modernare lagstiftning för att komma till rätta med häleriverksamhet vad gäller guldvaror.

Bakgrund

Straffbestämmelser om stöld och snatteri finns i 8 kap. 1 och 2 §§ brottsbalken. De har följande lydelse:

1 § Den som olovligen tager vad annan tillhör med uppsåt att tillägna sig det, dömes, om tillgreppet innebär skada, för stöld till fängelse i högst två år.

2 § Är brott som i 1 § sägs med hänsyn till det tillgripnas värde och övriga omständigheter vid brottet att anse som ringa, ska för snatteri dömas till böter eller fängelse i högst sex månader.

Vid bedömningen av ett brott ska det alltid beaktas om gärningen inneburet en fara i något avseende (29 kap. 1 § andra stycket brottsbalken). I den mån det handlar om organiserad, systematisk eller annars planerad brottslighet kan detta beaktas som en försvårande omständighet vid straffmätningen enligt 29 kap. 2 § 6 brottsbalken. Ett stöldbrott kan vidare rubriceras som grovt när gärningen varit av särskilt farlig eller hänsynslös art.

En särskild utredare har haft i uppdrag att utreda ett starkt straffrättsligt skydd för egendom. Utredaren redovisade sitt uppdrag i december 2013 i betänkandet Stärkt straffrättsligt skydd för egendom (SOU 2013:85). Betänkandet remitterades i mitten av januari 2014 och behandlar bl.a. brottsrubriceringen av ringa stöld (snatteri) och hur systematiska inslag ska bedömas.

Frågeställningen om stölder av koppar behandlades av justitieministern i juni 2013 i ett skriftligt svar på en fråga (2012/13:584). Hon uppgav bl.a. att stölder av koppar och andra metaller är ett problem som drabbar samhället på flera sätt, genom t.ex. störningar i infrastruktur eller att kulturhistoriskt värdefulla byggnader skadas. Justitieministern förklarade även att metallstölder är ett av sju prioriterade områden inom ramen för polisens nationella satsning mot mängd- och seriebrott.

Lagen (1999:271) om handel med begagnade varor har till syfte att försvåra avsättningen av stulna eller annars olovligen åtkomna varor och att underlätta polisens efterspaning av sådana varor (1 §). Rikspolisstyrelsen föreslog i en rapport från juni 2012 (RA 572-987/10) gällande ett tillsyns-ärende av lagen om handel med begagnade varor vissa ändringar av lagen. I rapporten föreslås bl.a. att tillstånd bör krävas för handel med varor som tillhör kategorin ädelmetaller, dvs. guld, silver och platina.

Handel med guld omfattas av lagen (1999:271) om handel med begagnade varor och förordningen (1999:272) om handel med begagnade varor. En översyn av lagstiftningen om handel med begagnade varor pågår (dir. 2013:82). Rikspolisstyrelsen är representerad i utredningen. Uppdraget ska redovisas senast den 1 september 2014.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att det pågår en remissbehandling av Egendomsskyddsutredningens betänkande Stärkt straffrättsligt skydd för egendom (SOU 2013:85) i vilket man bl.a. behandlar brottsrubriceringen av ringa stöld (snatteri) och hur systematiska inslag vid t.ex. bostadsinbrott ska bedömas. Remissbehandlingen och den efterföljande beredningen bör inte föregripas. Motionerna 2013/14:Ju232 (S), 2013/14:Ju239 (M) och 2013/14:Ju278 (M) avstyrks därför.

Utskottet ser allvarigt på de kopparstölder som förekommit under senare tid. Utskottet noterar därför med tillfredsställelse att metallstölder är ett av sju prioriterade områden inom ramen för polisens nationella satsning mot mängd- och seriebrott. Vidare berörs stölderna av koppar av den pågående översynen av lagstiftningen om handel med begagnade varor. Lagstiftningen har till syfte att försvåra avsättningen av stulna eller annars olovligen åtkomna varor och att underlätta polisens efterspaning av sådana varor. Mot bakgrund av det anförda anser utskottet inte att något tillkännagivande är nödvändigt med anledning av motion 2013/14:Ju403 (S). Motionen bör avslås.

I motion 2013/14:C280 (V) yrkande 19 efterfrågas lagförslag som försvårar handeln med guld. Även handeln med guld omfattas av den ovan beskrivna översynen av lagstiftningen om handel med begagnade varor. Något tillkännagivande med anledning av motionsyrkandet är därför inte nödvändigt. Motionsyrkandet bör avslås.

Ekonomiska brott

Utskottets förslag i korthet

Med bifall till två motionsyrkanden tillkännager riksdagen för regeringen sin mening vad utskottet anför om att de lagförslag som kan komma att lämnas för att åtgärda problematiken med dubbelbestraffning i skatteförfarandet inte får leda till mildare påföljder än tidigare. Vidare avslår riksdagen motionsyrkanden om att straff och straffsatser för olika typer av medhjälp till ekonomisk brottslighet ska ses över och att det inte längre bör vara kriminaliserat att lämna in årsredovisningar för sent.

Jämför reservationerna 8 (S, V) och 9 (MP) samt särskilt yttrande 1 (M, FP, C, KD).

Motionerna

I motion 2013/14:Ju383 av Anders Karlsson och Peter Persson (båda S) yrkande 1 begärs en översyn av straffsatserna och de ekonomiska återkraven vid ekonomisk brottslighet. Motionärerna anför att regeringen, med tanke på att Högsta domstolen slagit fast att den som dömts för skattebrott inte samtidigt ska kunna påföras skattetillägg och vice versa, snabbt bör lägga fram förslag om hur straffsatser och ekonomiska återkrav för ekonomisk brottslighet kan justeras så att det inte blir straffrättsligt lindrigare och ekonomiskt ”billigare” än tidigare att begå ekobrott. Ett liknande yrkande framförs i motion 2013/14:Ju206 av Jan Lindholm (MP). Där framhålls behovet av fungerande och mer relevanta straff för ekonomiska brott och att den revidering av regelverket för straff vid ekonomisk brottslighet som EU-medlemskapet innebär inte får leda till straffpåföljder som gör det mindre kännbart att begå dessa brott. I motion 2013/14:Ju383 av Anders Karlsson och Peter Persson (båda S) yrkande 2 efterfrågas en översyn av straffen och straffsatserna för olika typer av medhjälp till och medhjälpare i ekonomisk brottslighet. Motionärerna anför att denna översyn främst bör inriktas på ekonomiska och juridiska rådgivare, bolagsförmedlare och mäklare samt s.k. insider.

I motion 2013/14:Ju443 av Jan Lindholm (MP) föreslås att kriminaliseringen av för sent inlämnade årsredovisningar ersätts med högre förseningsavgifter. Även i motion 2013/14:Ju325 av Hans Backman (FP) begärs att kriminaliseringen av för sent inlämnade årsredovisningar upphävs.

Bakgrund

Högsta domstolen uttalade i ett avgörande i juni 2013 (NJA 2013 s. 502) att det svenska systemet vid oriktiga uppgifter i skatteförfarandet med dubbla sanktioner (skattetillägg och brottspåföljd) i två olika förfaranden mot en och samma person är oförenligt med rätten att inte bli lagförd eller

straffad två gånger för samma brott enligt artikel 4 i Europakonventionens sjunde tilläggsprotokoll och artikel 50 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna.

Utredningen om rättssäkerhet i skatteförandet lämnade i september 2013 betänkandet Förbudet mot dubbla förfaranden och andra rättssäkerhetsfrågor i skatteförandet (SOU 2013:62). I betänkandet föreslås ett system där skattetillägg beslutas av allmän domstol när åtal för bl.a. skattebrott är aktuellt. På så sätt samordnas sanktionerna så att sättet de beslutas på inte ska stå i strid med förbudet mot dubbla förfaranden i Europakonventionen eller EU:s rättighetsstadga. Avsikten är inte att den samlade reaktionen från samhällets sida ska bli mindre ingripande. Betänkandet bereds inom Regeringskansliet.

En särskild utredare har fått i uppdrag att lämna förslag till ändringar av den lagstiftning som rör insiderhandel och otillbörlig marknadspåverkan på finansmarknadsområdet (marknadsmisbruk) för att säkerställa att Sverige uppfyller de EU-rättsliga kraven samt för att utredningen och bekämpningen av marknadsmisbruk ska kunna bedrivas på ett effektivt sätt (dir. 2012:108 och 2013:91). Uppdraget ska redovisas senast den 31 mars 2014. Bland annat insiderbrott kriminaliseras enligt lagen (2005:377) om straff för marknadsmisbruk vid handel med finansiella instrument.

Av 11 kap. 5 § brottsbalken framgår följande:

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet åsidosätter bokföringsskyldighet enligt bokföringslagen (1999:1078) genom att underlåta att bokföra affärshändelser eller bevara räkenskapsinformation eller genom att lämna oriktiga uppgifter i bokföringen eller på annat sätt, döms, om rörelsens förlopp, ekonomiska resultat eller ställning till följd härav inte kan i huvudsak bedömas med ledning av bokföringen, för bokföringsbrott till fängelse i högst två år eller, om brottet är ringa, till böter eller fängelse i högst sex månader.

Högsta domstolen bedömde i ett avgörande från 2004 (NJA 2004 s. 618) att underlåtenhet att inom föreskriven tid upprätta årsredovisningar för ett aktiebolag utgör bokföringsbrott.

Förseningsavgifter i fråga om för sent inlämnade årsredovisningar fastställs av Bolagsverket.

Riksdagen beslutade våren 2013 (prop. 2012/13:61, bet. 2012/13:CU15, rskr. 2012/13:190) om en ändring i brottsbalken (11 kap. 8 §) som innebär att bokföringsbrott som är ringa får åtalas av åklagare endast om det av särskilda skäl är påkallat från allmän synpunkt. Syftet med lagändringen var att göra den straffrättsliga regleringen av försenade årsredovisningar och årsbokslut mindre sträng.

Som ett led i genomförandet av ett EU-direktiv om årsredovisning och koncernredovisning (2013/34/EU) har regeringen tillsatt en utredning (dir. 2012:126). Direktivet syftar till att bl.a. att minska byråkratin och förenkla bestämmelserna, framför allt för små bolag. Utredningen ska, utöver att vidta åtgärder för att genomföra EU-direktivet, särskilt överväga och

lämna förslag som ger redovisningslagstiftningen ett innehåll som underlättar upprättandet och offentliggörandet av årsredovisningar och årsbokslut, framför allt för de allra minsta företagen.

Vidare föreslår Uppgiftslämnarutredningen i sitt slutbetänkande Ett minskat och förenklat uppgiftslämnande för företagen (SOU 2013:80) ett system för lämnade av uppgifter som om det genomförs bedöms förenkla upprättandet och inlämnandet av årsredovisningar väsentligt.

Regeringskansliet har vidare informerat om att regeringen inom kort avser att ge en av sina myndigheter i uppdrag att ta fram ett stöd för företagens upprättande av årsredovisningar.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att det är viktigt att det, t.ex. vid beredningen av utredningsbetänkandet Förbudet mot dubbla förfaranden och andra rättssäkerhetsfrågor i skatteförfarandet (SOU 2013:62), säkerställs att lagförslag som kan komma att lämnas för att åtgärda problematiken med dubbelbestraffning inte leder till mildare påföljder än tidigare. Mot bakgrund av det anförda föreslår utskottet att riksdagen med bifall till motionerna 2013/14:Ju206 (MP) och 2013/14:Ju383 (S) yrkande 1 tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförts ovan.

Utskottet har förståelse för de synpunkter som framförs i motion 2013/14:Ju383 (S) yrkande 2. Utskottet konstaterar dock att insiderbrott är kriminaliserade enligt lagen om straff för marknadsmissbruk vid handel med finansiella instrument och att det pågår ett arbete inom Regeringskansliet med inriktning på att lämna förslag till ändringar av den lagstiftning som rör insiderhandel och otillbörlig marknadspåverkan på finansmarknadsområdet. Mot denna bakgrund är inte något tillkännagivande till regeringen nödvändigt med anledning av motionen, utan den bör avslås.

Den straffrättsliga regleringen är mildrad. Dessutom pågår ett omfattande arbete såväl nationellt som på EU-nivå för att minska byråkratin och förenkla bestämmelserna, framför allt för små bolag, när det gäller bl.a. upprättandet och inlämnandet av årsredovisningar. Mot bakgrund av det anförda får motionerna 2013/14:Ju235 (FP) och 2013/14:Ju443 (MP) i någon mån anses tillgodosedda. Motionerna bör därför avslås.

Bedrägeri och annan oredlighet

Utskottets förslag i korthet

Med bifall till ett antal motionsyrkanden om identitetsstölder tillkännager riksdagen för regeringen som sin mening vad utskottet anför om att regeringen bör se över om inte respekten för enskildas integritet kräver både straffrättsliga och andra åtgärder mot identitetsstölder samt vidta sådana åtgärder. Riksdagen avslår motionsyrkanden om straffen för bedrägeri och förskingring i vissa situationer samt om fakturabedrägerier.

Jämför reservation 10 (MP, V) och särskilt yttrande 2 (M, FP, C, KD).

Motionerna

I motion 2013/14:Ju216 av Christer Akej (M) efterfrågas åtgärder för att stävja problemet med bedrägerier genom identitetskapningar. Enligt motionären bör den nuvarande lagstiftningen ses över med fokus på de straffrättsliga åtgärderna.

I motion 2013/14:Ju242 av Finn Bengtsson m.fl. (M) efterfrågas en plan för bekämpning av stulna identiteter. Motionärerna påtalar att man relativt enkelt kan stjäla en annan persons identitet och att straffen för brott av denna typ är låga i förhållande till de potentiellt stora vinster man kan göra.

I motion 2013/14:Ju292 av Clas-Göran Carlsson m.fl. (S) påtalas att identitetsstöld och efterföljande bedrägerier har blivit ett stort problem. Regeringen bör därför se över om inte respekten för enskildas integritet kräver straffrättsliga åtgärder och andra åtgärder mot identitetskapningar.

I motion 2013/14:Ju303 av Rickard Nordin (C) efterfrågas ett förbud mot identitetskapningar. Att göra identitetskapningen i sig straffbar skulle enligt motionären höja straffvärdet och förhoppningsvis även ge möjlighet till ett förebyggande arbete hos myndigheter och företag.

I motion 2013/14:Ju433 av Yvonne Andersson (KD) anförs att regeringen bör utreda hur medborgare och företagare kan skyddas från kriminella som kapar deras identitet.

I motion 2013/14:Ju436 av Johnny Skalin (SD) framförs ett yrkande om att tillsätta en utredning om hur identitetsstöld ska beivras effektivare.

I motion 2013/14:Ju257 av Kew Nordqvist (MP) begärs att det bör utredas om förskingring och bedrägeri som avser medel insamlade av humanitära hjälporganisationer för livräddande insatser ska föranleda strängare straff.

I motion 2013/14:Ju409 av Jan Ericson (M) efterfrågas skärpta straff vid fakturabedrägerier. Enligt motionären bör fakturabedrägerier alltid betraktas som grova bedrägerier.

Bakgrund

Enligt 9 kap. 1 § brottsbalken döms den som med vilseledande förmår någon till handling eller underlåtenhet, som innebär vinning för gärningsmannen och skada för den vilseledde eller någon i vars ställe denne är för bedrägeri till fängelse i högst två år. Av kapitlets 3 § framgår att om brottet är att anse som grovt, ska det bedömas som grovt bedrägeri. För det brottet ska dömas till fängelse, lägst i sex månader och högst i sex år. Vid bedömning av om brottet är grovt ska särskilt beaktas om gärningsmannen ”missbrukat allmänt förtroende eller begagnat falsk handling eller vilseledande bokföring eller om gärningen eljest varit av särskilt farlig art, avsett betydande värde eller inneburit synnerligen kännbar skada”.

Av 10 kap. 1 § brottsbalken följer att den, som på grund av avtal, allmän eller enskild tjänst eller dylik ställning ”fått egendom i besittning för annan med skyldighet att utgiva egendomen eller redovisa för denna, genom att tillägna sig egendomen eller annorledes åsidosätter vad han har att iakttaga för att kunna fullgöra sin skyldighet, dömes, om gärningen innebär vinning för honom och skada för den berättigade, för förskingring till fängelse i högst två år”.

Som anförts tidigare har en särskild utredare haft i uppdrag att utreda ett stärkt straffrättsligt skydd för egendom (Egendomsskyddsutredningen). Utredaren redovisade sitt uppdrag i december 2013 i betänkandet Stärkt straffrättsligt skydd för egendom (SOU 2013:85). Utredaren har haft i uppdrag att undersöka om det finns ett behov av att stärka det straffrättsliga skyddet för egendom och föreslå de författningsändringar som det finns anledning till. Utredaren har bl.a. övervägt lämpliga åtgärder för att komma till rätta med problemet med identitetsstölder. De alternativ till kriminalisering som finns eller skulle vara tänkbara att införa, bl.a. civilrättsliga åtgärder i form av skadestånd, har bedömts vara otillräckliga för att lösa problemen. Inte heller möjligheterna till försäkringsersättning har bedömts som ett godtagbart alternativ till straffrättslig upprättelse. Utredaren föreslår därför att olovlig användning av andras identitetsuppgifter ska straffbeläggas som ett särskilt brott som benämns identitetsintrång. Utredaren föreslår vidare en ny straffbestämmelse, som tar sikte på systematiska fakturabedrägerier. Brottet ska bara finnas i en grov form och benämnas grovt fordringsbedrägeri. Betänkandet remitterades i mitten av januari 2014.

Utskottets ställningstagande

Bedrägerier börjar ofta med att någon får en id-handling stulen eller utsätts för en poststöld och upptäcks kanske först när det kommer okända räkningar eller återbetalningskrav, eller en kopia på en kreditupplysning utan att man har sökt någon kredit. Konsekvenserna för den som utsätts för en identitetsstöld kan således bli långtgående, såväl ekonomiskt som psykosocialt. I dag räknas dock inte den person som utsätts för en identitetsstöld som ett brottsoffer utan det blir denne först genom ett eventuellt

efterföljande bedrägeri (eller försök till detta). På grund av den stora skada som identitetsstölden kan åsamka finns det anledning att se över om den rådande ordningen ger ett tillräckligt starkt skydd för vars och ens integritet. Utskottet anser därför att regeringen, mot bakgrund av det anförda, bör se över om inte respekten för enskildas integritet kräver både straffrättsliga och andra åtgärder mot identitetsstölder samt i förekommande fall vidta sådana åtgärder. Utskottet föreslår mot bakgrund av det anförda att riksdagen med bifall till motionerna 2013/14:Ju216 (M), 2013/14:Ju242 (M), 2013/14:Ju292 (S), 2013/14:Ju303 (C), 2013/14:Ju433 (KD) och 2013/14:Ju436 (SD) tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförts ovan.

Utskottet kan inte ställa sig bakom förslaget i motion 2013/14:Ju257 (MP) om en specifik straffskärpningsbestämmelse i fråga om försoringring och bedrägeri som avser medel insamlade av humanitära hjälporganisationer för livräddande insatser. Motionen bör avslås.

I motion 2013/14:Ju409 (M) efterfrågas skärpta straff vid fakturabedrägerier. Som anförts ovan föreslår Egendomsskyddsutredningen att ett nytt brott kallat grovt fordringsbedrägeri ska införas när det gäller systematiska fakturabedrägerier. Remissbehandlingen och den efterföljande beredningen av betänkandet bör enligt utskottet inte föregripas. Utskottet avstyrker motionen.

Åtgärder mot terrorism

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår en motion om en översyn av möjligheten att straffbelägga deltagandet i aktiviteter som har koppling till terroraktiviteter.

Motionen

I motion 2013/14:Ju410 av Staffan Danielsson (C) efterfrågas en översyn av möjligheten att straffbelägga deltagandet i aktiviteter som har koppling till terroraktiviteter. Motionären är kritisk till att man i dag i Sverige, utan att riskera någon straffrättslig påföljd, aktivt kan delta i eller finansiera terrorgruppers träningsverksamhet.

Bakgrund

Enligt 19 kap. 12 § brottsbalken kan den ”som utan regeringens tillstånd här i riket värvar folk till främmande krigstjänst eller därmed jämförlig tjänst eller förmår folk att olovligen bege sig ut ur riket för att ta sådan tjänst, dömas för olovlig värvning till böter eller fängelse i högst sex månader eller, om riket var i krig, till fängelse i högst två år”.

Av 2 kap. 8 § regeringsformen (RF) följer att varje svensk medborgare är tillförsäkrad frihet att lämna riket. Denna frihet får enligt 2 kap. 20 och 21 §§ RF endast begränsas genom lag, och en sådan ändring får bara göras för att tillgodose ett ändamål som är godtagbart i ett demokratiskt samhälle, och får inte göras enbart på grund av politisk, religiös, kulturell eller annan åskådning.

I lagen (2010:299) om straff för offentlig uppmaning, rekrytering och utbildning avseende terroristbrott och annan särskilt allvarlig brottslighet finns straffbestämmelser gällande den eller de som uppmanar, rekryterar eller utbildar någon om terroristbrott eller annan särskilt allvarlig brottslighet. Denna lag innehåller bestämmelser för genomförandet av Europarådets konvention den 16 maj 2005 om förebyggande av terrorism och av Europeiska unionens rambeslut av den 28 november 2008 om ändring av rambeslut 2002/475/RIF om bekämpande av terrorism (2008/919/RIF).

Av lagen (2003:148) om straff för terroristbrott följer vidare (4 §) att för försök, förberedelse eller stämpling samt underlåtenhet att avslöja terroristbrott kan dömas enligt 23 kap. brottsbalken. Detta kapitel avser försök, förberedelse, stämpling och medverkan till brott.

Frågeställningen om avsaknaden av ett uttryckligt förbud för svenska medborgare eller för utlänning med hemvist i Sverige att delta i militära operationer eller utbildning utomlands behandlades av justitieministern i en interpellationsdebatt den 13 maj 2013 (ip. 2012/13:394 om terrorresor, prot. 2012/13:104). Justitieministern anförde då bl.a. att det i svensk rätt inte finns någon straffbestämmelse som uttryckligen tar sikte på den som genomgår utbildning för att begå t.ex. ett terroristbrott men att det finns goda möjligheter att lagföra en sådan person. Den som gör sig skyldig till gärningar på planeringsstadiet kan dömas för förberedelse eller stämpling till terroristbrott. Justitieministern anförde vidare bl.a. att det i sammanhanget också kunde nämnas att även den som samlar in, tillhandahåller eller tar emot pengar som är avsedda att användas för att begå terroristbrott kan bestraffas enligt den s.k. terroristfinansieringslagen.

Justitiedepartementet har informerat om att det internationellt förs en diskussion om utvidgad kriminalisering t.ex. genom att revidera det rambeslut som ligger till grund för lagen om straff för offentlig uppmaning, rekrytering och utbildning avseende terroristbrott och annan särskilt allvarlig brottslighet, dvs. Europeiska unionens rambeslut av den 28 november 2008 om ändring av rambeslut 2002/475/RIF om bekämpande av terrorism (2008/919/RIF).

Utskottets ställningstagande

Utskottet har förståelse för synpunkterna som förs fram i motion 2013/14: Ju410 (C). Som framgår ovan finns det inte någon straffbestämmelse som uttryckligen tar sikte på den som genomgår utbildning för att begå t.ex. ett terroristbrott. Dock finns det, som också anføres ovan, möjlighet att döma

en person för försök, förberedelse eller stämpling samt underlåtenhet att avslöja terroristbrott enligt 23 kap. brottsbalken. Mot bakgrund av detta förhållande, och då det bedrivs ett arbete på EU-nivå för att förhindra terrorism, anser utskottet inte att något tillkännagivande är nödvändigt med anledning av motionen. Motionen bör avslås.

Hot mot förtroendevalda m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår fyra motioner om åtgärder för att förebygga hot, trakasserier och våld mot förtroendevalda m.fl.

Jämför reservationerna 11 (S, MP, V) och 12 (SD).

Motionerna

I motion 2013/14:Ju231 av Christer Engelhardt (S) efterfrågas åtgärder mot hot, våld och trakasserier mot förtroendevalda politiker och ämbetsutövare. Motionären efterlyser bl.a. tydliga riktlinjer eller lagstiftning om att det ska finnas handlingsplaner på såväl kommunal- och landstingsnivå som regional och nationell nivå mot hot, våld och trakasserier som tydligt reglerar hur man bör agera och vart man kan och ska vända sig. Även i motion 2013/14:Ju220 av Berit Högman (S) efterfrågas åtgärder för att förebygga hot, trakasserier och våld mot förtroendevalda. Motionären anför bl.a. att man bör se över möjligheten att inrätta en delegation som mer långsiktigt kan bidra till att det arbete som utförs på området systematiseras och följs upp.

I motion 2013/14:Ju407 av Finn Bengtsson och Andreas Norlén (båda M) begärs en översyn av möjligheten att stärka den straffrättsliga lagstiftningen till skydd för journalister och förtroendevalda.

I kommittémotion 2013/14:Ju423 av Kent Ekeröth och Björn Söder (båda SD) föreslås att folkvalda politiker ska omfattas av det skydd som 17 kap. brottsbalken ger i fråga om brott mot allmän verksamhet.

Bakgrund

Den som med våld eller hot om våld förgriper sig mot en person i dennas myndighetsutövning, tvingar eller hindrar personen att göra något eller hindrar personen från att göra något som ingår i myndighetsutövningen, eller hämnas för något som personen har gjort i sin myndighetsutövning, döms enligt 17 kap. 1 § brottsbalken för våld eller hot mot tjänsteman till fängelse i högst fyra år eller, om brottet är ringa, till böter eller fängelse i högst sex månader. Detsamma gäller om någon förgriper sig mot en person som tidigare har utövat myndighet, på grund av något som personen har gjort eller inte gjort i samband med myndighetsutövningen.

Kommittén om hot och våld mot förtroendevalda föreslog i betänkandet *Jakten på makten* (SOU 2006:46) en särskild straffskärpningsgrund för sådana fall där ett brott begås mot en förtroendevald eller hans eller hennes närstående på grund av förtroendeuppdraget. Förslaget har inte lett till någon ny lagstiftning.

Brottsförebyggande rådet (Brå) har på uppdrag av regeringen gjort en utredning, Politikernas trygghetsundersökning (Rapport 2012:14), där närmare 10 000 förtroendevalda politiker har svarat på frågor om oro och utsatthet för hot, våld och trakasserier i samband med sitt uppdrag som politiker under 2011. Av undersökningen framgår bl.a. att nästan en av sex förtroendevalda uppger sig ha blivit utsatt för brott eller en liknande obehaglig händelse. Detta innebär att hot och våld mot förtroendevalda är ett högst reellt demokratiskt problem. Vidare framgår att graden av utsatthet inte är jämnt fördelad mellan de förtroendevalda, utan skiftar mellan partier och är beroende av typ av uppdrag och position inom en politisk församling eller nämnd.

Frågeställningen om hot och trakasserier mot förtroendevalda politiker och ämbetsutövare behandlades i maj 2013 av statsrådet Birgitta Ohlsson i ett skriftligt svar på en fråga (2012/13:473). I svaret anförs bl.a. följande:

I syfte att kartlägga problemet har regeringen gett Brottsförebyggande rådet (Brå) i uppdrag att undersöka förekomsten av hot och våld mot förtroendevalda. Resultatet redovisades i rapporten *Politikernas trygghetsundersökning* i december 2012. Rapporten visar att hot och våld mot förtroendevalda är ett reellt demokratiskt problem, som drabbar kvinnor och män i ungefär lika stor utsträckning. Nästan en av sex förtroendevalda uppger att de har blivit utsatta för brott eller en liknande obehaglig händelse. En viktig slutsats i rapporten är att det finns brister i informationen till förtroendevalda. Majoriteten av de förtroendevalda känner inte till om det finns någon säkerhetsansvarig att vända sig till och många vet inte heller om det finns en handlingsplan om hot och våld mot förtroendevalda inom partiet. Denna utveckling måste vi fortsätta att följa. Regeringen har därför gett Brå ett uppdrag att under 2013 genomföra en förnyad kartläggning.

I den förebyggande delen av arbetet har regeringen en dialog med Sveriges Kommuner och Landsting (SKL). SKL bedriver ett omfattande arbete på området, bland annat genom projekten Medborgardialog i konflikthantering och Samtalstoner i politiken. Regeringen avser att stärka detta samarbete, inte minst i syfte att öka kunskapen och minska informationsbristen.

Justitiedepartementet gav i januari 2014 (Ju2014/235/P) en utredare i uppdrag att kartlägga och analysera domstolarnas bedömning av straffvärdet för brott som rör hot eller våld mot förtroendevalda. Utredaren ska undersöka i vilken utsträckning domstolen vid straffvärdebedömningen ser allvarigare än annars på brott som har begåtts mot en person eller hans eller hennes närstående på grund av förtroendeuppdraget. Kartläggningen ska omfatta de mål som avgjorts de tre senaste åren. Utredaren ska inte lämna förslag till ändring av gällande lagstiftning. Uppdraget ska redovisas senast den 1 juni 2014.

Justitieutskottet behandlade i februari 2012 motionsyrkanden likalydande med 2013/14:Ju423. Utskottet konstaterade att brottet våld eller hot mot tjänsteman förutsätter att hotet eller våldet riktar sig mot någon i hans eller hennes myndighetsutövning. Då våld eller hot mot förtroendevalda många gånger inte riktar sig mot den förtroendevaldes myndighetsutövning är lagstiftningen om våld eller hot mot tjänsteman inte tillämplig på dessa. Däremot är sådana gärningar i regel straffbara som misshandel eller olaga hot. Utskottet framhöll att det såg mycket allvarligt på förekomsten av våld, hot och trakasserier mot förtroendevalda politiker (bet. 2012/13:JuU10 s. 30). Utskottet fann dock inte att det fanns skäl för riksdagen att göra något tillkännagivande till regeringen om att denna grupp skulle omfattas av det skydd som ges i 17 kap. brottsbalken. Motionsyrkandena avstyrktes. Riksdagen följde utskottet (prot. 2012/13:74).

Utskottets ställningstagande

Utskottet ser fortfarande allvarligt på förekomsten av våld, hot och trakasserier mot förtroendevalda politiker. Utskottet vidhåller dock uppfattningen att något tillkännagivande inte bör göras till regeringen om att förtroendevalda bör omfattas av det skydd som ges i 17 kap. brottsbalken.

Samtidigt ser utskottet emellertid positivt på att Justitiedepartementet har gett en utredare i uppdrag att kartlägga och analysera domstolarnas bedömning av straffvärdet för brott som rör hot eller våld mot förtroendevalda, och utskottet utgår från att resultatet av detta utredningsarbete vid behov följs upp med lämpliga åtgärder. Utskottet anser sammanfattningsvis att något tillkännagivande till regeringen inte bör göras med anledning av motionerna 2013/14:Ju220 (S), 2013/14:Ju231 (S), 2013/14:Ju407 (M) och 2013/14:Ju423 (SD).

Trafikbrott

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om att möjlighet till delbetalning bör införas för fortkörningsböter, att straffen bör skärpas för företagare som hyr ut avställda och oförsäkrade bilar och att promillegränsen bör sänkas till noll för trafiknykterhetsbrott.

Jämför reservationerna 13 (S) och 14 (S).

Motionerna

I motion 2013/14:Ju356 av Anna Wallén (S) efterfrågas en möjlighet till delbetalning av fortkörningsböter. Motionären anför att det bör vara möjligt att göra upp en avbetalningsplan redan innan ärendet lämnas över till Kronofogdemyndigheten.

I motion 2013/14:Ju414 av Isak From m.fl. (S) pekas på problemet med att bl.a. bärplockningsföretag hyr ut avställda och oförsäkrade bilar.

I motion 2013/14:Ju435 av Johnny Skalin (SD) efterfrågas en gräns för trafiknykterhetsbrott på noll promille.

Bakgrund

Av bötesverkställighetslagen (1979:189) framgår att bötesstraff verkställs genom uppbörd eller indrivning och att regeringen bestämmer, i vad mån uppbörd ska ske (1 §). Enligt 4 § sker uppbörd genom att den bötfällda frivilligt erlägger betalning till myndighet som regeringen bestämmer. Av bötesverkställighetsförordningen (1979:197) följer att verkställighet av böter som huvudregel i första hand ska ske genom uppbörd. Rikspolisstyrelsen är central uppbördsmyndighet (3 §). Av 6 § bötesverkställighetslagen följer att om uppbörd inte ska ske eller om uppbörd inte har lett till full betalning, ska böterna lämnas för indrivning. Enligt lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m. får Kronofogdemyndigheten bevilja uppskov med betalningen och förena detta med villkoret att gäldenären betalar sin skuld i poster vid olika tidpunkter (7 §). Lagen gäller indrivning i allmänna mål. Någon motsvarande regel som gäller för uppbörd finns dock inte.

Enligt 36 § trafikskadelagen (1975:1410) döms den försäkringspliktige (fordonets ägare) till penningböter om ett motordrivet fordon som saknar föreskriven trafikförsäkring och som inte är registrerat i vägtrafikregistret eller som är avställt brukas i trafik. Enligt 29 § lagen (2001:558) om vägtrafikregister döms den som, utom i vissa särskilt angivna situationer, brukar ett avställt fordon till penningböter.

Enligt 4 § första stycket lagen (1951:649) om straff för vissa trafikbrott (trafikbrottslagen) ska den dömas för rattfylleri som kör ett motordrivet fordon eller en spårvagn efter att ha förtärt alkoholhaltiga drycker i så stor mängd att alkoholkoncentrationen under eller efter färden uppgick till minst 0,2 promille i blodet eller 0,10 milligram per liter i utandningsluften.

Utskottets ställningstagande

Utskottet är inte berett att ställa sig bakom förslaget i motion 2013/14: Ju356 (S) om att det ska införas en möjlighet till delbetalning av fortkörningsböter.

Utskottet anser inte att finns skäl att införa särskilda straffskärpningar för företagare som hyr ut avställda eller oförsäkrade bilar. Motion 2013/14: Ju414 (S) bör avslås.

Utskottet anser att den nuvarande gränsen för när en förare av ett motordrivet fordon eller en spårvagn gör sig skyldig till rattfylleri är väl avvägd. Utskottet är därför inte berett att ställa sig bakom förslaget i motion 2013/14: Ju435 (SD) om att införa en gräns på noll promille för trafiknykterhetsbrott. Motionen bör avslås.

Narkotikabrott

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår två motionsyrkanden om att eget bruk av narkotika bör avkriminaliseras.

Jämför reservation 15 (V).

Motionerna

I kommittémotionerna 2012/13:So20 av Eva Olofsson m.fl. (V) yrkande 23 och 2013/14:So616 av Eva Olofsson m.fl. (V) yrkande 30 efterfrågas en avkriminalisering av eget bruk av narkotika.

Bakgrund

Enligt 1 § första stycket 6 narkotikastrafflagen (1968:64) döms den som olovligen innehar, brukar eller tar annan befattning med narkotika, om gärningen sker uppsåtligt, för narkotikabrott till fängelse i högst tre år. Är brottet som avses i 1 § första stycket med hänsyn till arten och mängden narkotika samt övriga omständigheter att anse som ringa, döms till böter eller fängelse i högst sex månader (2 § narkotikastrafflagen).

En särskild utredare har fått i uppdrag att göra en översyn av narkotikabrotten och narkotikasmugglingsbrotten (dir. 2013:62). Av direktiven framgår att den svenska restriktiva narkotikapolitiken – som innebär en nolltolerans mot droger – ligger fast. Där framgår även att den övergripande målsättningen, som kommer till uttryck i regeringens samlade strategi för alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitiken (prop. 2010/11:47), är ett samhälle fritt från narkotika. Narkotikamissbruk och illegal narkotikahandel är allvarliga hot mot samhället och ska med kraft bekämpas inom alla samhällsområden. Det framgår också av direktiven att den straffrättsliga regleringen har en central roll i narkotikabekämpningen.

Motionsyrkanden om att eget bruk av narkotika ska avkriminaliseras behandlades av utskottet i januari 2010 (bet. 2009/10:JuU7 s. 52). Utskottet ansåg att starka narkotikapolitiska skäl talade för att all befattning med narkotika borde vara kriminaliserad. Motionsyrkandena avstyrktes. Riksdagen följde utskottet (prot. 2009/10:72).

Utskottets ställningstagande

Utskottet är fortfarande av uppfattningen att starka narkotikapolitiska skäl talar för att all befattning med narkotika bör vara kriminaliserad. Utskottet är därför inte berett att ställa sig bakom kraven i motionerna 2012/13:So20 (V) yrkande 23 och 2013/14:So616 (V) yrkande 30 om att eget bruk av narkotika ska avkriminaliseras. Motionsyrkandena bör avslås.

Svensk domsrätt

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att den politiska prövningen i vissa fall av beslut om inledning av förundersökning eller väckande av åtal ska avskaffas.

Jämför reservation 16 (V).

Motionen

I kommittémotion 2013/14:Ju203 av Lena Olsson m.fl. (V) yrkande 9 begärs att den politiska prövningen i vissa fall av beslut om inledning av förundersökning eller väckande av åtal ska avskaffas. Motionärerna anför att man inte vänder sig mot att det krävs åtalstillstånd för vissa brott som begåtts utomlands, men anser att det är djupt problematiskt med den politiska kontroll av rättskipningen som regeringens inblandning innebär.

Bakgrund

Av 2 kap. 5 § andra stycket brottsbalken följer att åtal för brott, som förövats utom riket, i normalfallet endast får väckas om förordnande om det meddelas av regeringen eller av den som regeringen har bemyndigat att göra det.

En särskild utredare har fått i uppdrag att göra en översyn av reglerna om åtalsförordnande i 2 kap. brottsbalken. Översynen utgör en del i den fortsatta beredningen av de förslag som Internationella straffrättsutredningen har lagt fram i sitt betänkande Internationella brott och svensk jurisdiktion (SOU 2002:98). Utgångspunkten för översynen bör enligt uppdraget vara att ansvaret för prövningen som huvudregel flyttas från regeringen till den myndighet som regeringen utser. I uppdraget ligger att utredaren ska lämna fullständiga författningsförslag. Uppdraget ska redovisas senast den 14 april 2014.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att en särskild utredare har fått i uppdrag att se över reglerna om åtalsförordnande i 2 kap. brottsbalken. Utgångspunkten för översynen är i linje med vad som efterfrågas i motion 2013/14:Ju203 (V) yrkande 9. Utredningen och den efterföljande beredningen bör enligt utskottet inte föregripas. Riksdagen bör därför avslå motionsyrkandet.

Straffmätning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att straffen för misshandel av gravida kvinnor ska skärpas. Vidare avslår riksdagen ett motionsyrkande om att det ska införas en möjlighet att vid bedömningen av straffvärdet vid it-relaterad brottslighet beakta att den tilltalade genom brotten har visat på stora eller allvarliga fel i it-system eller andra system som innehåller känsliga och viktiga uppgifter.

Jämför reservationerna 17 (SD) och 18 (MP).

Motionerna

I motion 2013/14:Ju432 av Johnny Skalin (SD) framförs ett yrkande om att straffen för misshandel av gravida ska skärpas. Enligt motionären bör misshandel av gravida kvinnor föranleda att gärningen bedöms som grov misshandel då den inte bara drabbar kvinnan utan även det ofödda barnet.

I kommittémotion 2013/14:N441 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkande 26 föreslås att det i 29 kap. 3 eller 5 brottsbalken ska införas en möjlighet att vid bedömningen av straffvärdet beakta att den tilltalade genom brotten har visat på stora eller allvarliga fel i it-system eller andra system som innehåller känsliga och viktiga uppgifter.

Bakgrund

Frågan om ett utökat skydd för gravida kvinnor och deras barn har tidigare behandlats i betänkande 2009/10:JuU7 (s. 19 f.). Utskottet, som avstyrkte ett motionsyrkande med denna innebörd, anförde då bl.a. att man som försvarande omständigheter vid bedömningen av en gärnings straffvärde särskilt ska beakta bl.a. om den tilltalade visat särskild hänsynslöshet (29 kap. 2 § 2 brottsbalken). Utskottet pekade vidare på att departementschefen i samband med att bestämmelsen om grov misshandel infördes uttalade att med uttrycket synnerlig hänsynslöshet eller råhet åsyftas bl.a. våldshandlingar som riktar sig mot ett försvarslöst offer som t.ex. en gravid kvinna (prop. 1962:10 s. B 90). Rekvisitet att gärningsmannen ska ha visat *synnerlig* hänsynslöshet eller råhet ändrades därefter till att denne ska ha visat *särskild* hänsynslöshet eller råhet, i syfte att fler gärningar ska bedömas som grov misshandel (prop. 1987/88:14, bet. 1987/88:JuU16, rskr. 1987/88:84). Utskottet ansåg att de gällande bestämmelserna om bl.a. grov misshandel gav domstolarna tillräckligt utrymme för att vid bedömningen av en gärnings straffvärde beakta den omständigheten att gärningen riktat sig mot en gravid kvinna.

Den 1 juli 2010 (prop. 2009/10:147, bet. 2009/10:JuU32, rskr. 2009/10:272) höjdes straffen generellt för allvarliga våldsbrott genom att det vid bedömningen av straffvärdet särskilt ska beaktas om gärningen inneburit ett allvarligt angrepp på någons liv eller hälsa eller trygghet till person (29 kap. 1 § 2 brottsbalken). Vidare höjdes straffnivån för bl.a. grov misshandel (3 kap. 6 § brottsbalken) genom att straffskalan delades upp i två – en för grov misshandel (ett till sex års fängelse) och en för synnerligen grov misshandel (fyra till tio års fängelse). Vidare ändrades bestämmelsen i 29 kap. 2 § 2 brottsbalken på så sätt att rekvisitet *särskild* hänsynslöshet ändrades till *stor* hänsynslöshet. Regeringen beslutade den 2 februari 2012 att ge Brå i uppdrag att utvärdera de i lagstiftningsärendet aktuella lagändringarna. Syftet med utvärderingen är att följa upp om reformen har fått avsedd effekt, bl.a. när det gäller straffnivåerna för allvarliga våldsbrott. Uppdraget ska redovisas senast den 15 mars 2014.

I 29 kap. 3 § brottsbalken ges exempel på omständigheter som, vid sidan av vad som är föreskrivet för vissa fall, särskilt ska beaktas som förmildrande vid bedömningen av straffvärdet. Av kapitlets 5 § framgår att rätten vid straffmätningen, utöver vad som följer av straffvärdet, i skäligen omfattning ska ta hänsyn till vissa omständigheter som är hänförliga till gärningsmannens person eller hans handlande efter brottet och som verkar i mildrande riktning.

Utredningen om it-brottskonventionen har i sitt betänkande Europarådets konvention om it-relaterad brottslighet (SOU 2013:39) ansett att den nuvarande straffskalan för dataintrång (4 kap. 9 c § brottsbalken) inte ger tillräckligt utrymme för att kunna beakta allvaret i storskaliga angrepp mot informationssystem. Dessutom föreskriver det nya EU-direktivet om angrepp mot informationssystem (2013/40/EU) skärpta lägsta maxstraff för vissa av brotten i direktivet. Mot den bakgrunden har utredningen föreslagit att det ska införas en särskild straffskala för grovt dataintrång. Enligt förslaget ska straffskalan sträcka sig från fängelse i sex månader till fängelse i sex år. Betänkandet har remitterats och en remiss har helt nyligen lämnats till Lagrådet. En proposition är aviserad att lämnas till riksdagen i mars 2014.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vidhåller, av de skäl som redovisats ovan, att de gällande bestämmelserna om bl.a. grov misshandel ger domstolarna tillräckligt utrymme för att vid bedömningen av en gärnings straffvärde beakta den omständigheten att gärningen har riktat sig mot en gravid kvinna. Något initiativ från riksdagens sida bör därför inte tas med anledning av motion 2013/14: Ju432 (SD). Motionen bör avslås.

Utskottet är inte berett att ställa sig bakom förslaget i motion 2013/14: N441 (MP) yrkande 26 om att det i 29 kap. 3 eller 5 §§ brottsbalken ska införas en möjlighet att vid bedömningen av straffvärdet beakta att den

tilltalade genom it-relaterade brott har visat på stora eller allvarliga fel i it-system eller andra system som innehåller känsliga och viktiga uppgifter. Något tillkännagivande till regeringen bör därför inte göras med anledning av motionsyrkandet utan detta bör avslås.

Påföljder

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att påföljder för brott ska bestämmas utifrån utredningsmässigt och vetenskapligt stöd.

Jämför reservation 19 (MP, V).

Motionen

I kommittémotion 2013/14:Ju429 av Agneta Börjesson m.fl. (MP) yrkande 12 anförs att påföljder för brott ska bestämmas utifrån utredningsmässigt och vetenskapligt stöd. Enligt motionären ska valet av påföljd inte baseras på subjektiva uppfattningar hos enskilda individer utan på vetenskap och beprövad erfarenhet. Den påföljd som leder till lägre risk för återfall, som minimerar samhällsfaran och samhällets kostnader och som leder till såväl minskat lidande för målsägande som dömda, ska då väljas.

Bakgrund

Av 1 kap. 3 § brottsbalken framgår att med påföljd för brott avses straffen böter och fängelse samt villkorlig dom, skyddstillsyn och överlämnade till särskild vård. Böter och fängelse ska utdömas enligt vad som är föreskrivet för de brott som är aktuella (25 kap. 1 respektive 26 kap. 1 § brottsbalken). Av brottsbalken framgår vidare att villkorlig dom och skyddstillsyn får dömas för brott för vilket påföljden inte bedöms kunna stanna vid böter (27 kap. 1 § och 28 kap. 1 § brottsbalken). Kapitel 30 i brottsbalkens rör frågan om val av påföljd. Där föreskrivs bl.a. att fängelse vid val av påföljd är en svårare påföljd än villkorlig dom och skyddstillsyn (1 §). Vidare framgår att domstolen vid val av påföljd särskilt ska fästa avseende vid omständigheter som talar för en lindrigare påföljd än fängelse (4 §). I kap. 31 och 32 brottsbalken regleras förutsättningarna för överlämnade till särskild vård i vissa fall respektive överlämnande till särskild vård för unga.

Dagens påföljdssystem bygger bl.a. på principerna om proportionalitet och likabehandling. Direktiven för Påföljdsutredningen (dir. 2009:60) innehåller en redovisning av utgångspunkterna för påföljdsbestämningen. Av direktiven framgår (s. 7–9) följande.

Den grundläggande utgångspunkten för påföljdsbestämningen måste vara brottslighetens svårhet. Ju allvarligare brottsligheten är, desto strängare straffrättsligt ingripande bör följa. Påföljdssystemet bör tillgodose krav på proportionalitet och konsekvens.

Det finns också ett intresse av att påföljdssystemet tillgodoser samhällsskyddet. Vid grova brott eller vid återfall i brott måste samhället kunna reagera med stränga sanktioner. Människor har rätt till skydd mot sådan brottslighet.

För att systemet ska uppfattas som legitimt av medborgarna måste vidare grundläggande principer om rättssäkerhet, opartiskhet och likhet inför lagen vara tillgodosedda. Avgörande är också att myndigheternas ingripanden inte framstår som grymma eller nedbrytande. Systemet måste därför även präglas av humanitet och respekt för individen. Hänsyn bör kunna tas till den dömdes personliga förhållanden. Dessutom finns det ett intresse av att kunna döma ut påföljder som medför den kontroll och påverkan som kan antas bäst tillgodose det brottsförebyggande syftet. Det kan också vara nödvändigt att bedöma om en person kan genomföra en viss sanktion, eftersom trovärdigheten i systemet är beroende av att utdömda påföljder verkställs.

Reformarbetet på påföljdsområdet har inneburit att individualpreventiva hänsyn fått en minskad betydelse. Brottet, och inte brottslingen, är i ökad utsträckning i centrum vid bedömningsarna. Hänsyn till brottsoffren tillmäts också ökad betydelse. Denna utveckling bör fortsätta. Att principer om proportionalitet och likabehandling betonas utesluter inte att även personliga omständigheter kan beaktas vid påföljdsbestämningen.

Unga lagöverträdare har under lång tid särbehandlats i straffsystemet. Speciella påföljder och lindrigare straff tillämpas för denna kategori, som ofta har särskilda behov av hjälp och stöd för att inte återfalla i brott. Det finns goda skäl för att anpassa påföljdsbestämningen efter vad som krävs för att möta ungas brottslighet. För unga brottslingar är det särskilt viktigt att ingripandena är tidiga, tydliga och inriktade på att förhindra fortsatt brottslighet. Det finns anledning att överväga om systemet bör utformas annorlunda för att tillgodose detta intresse.

Fängelsestraffet är en nödvändig och central del av påföljdssystemet för att detta ska vara trovärdigt. Användning av straff får dock aldrig göras mer ingripande än vad som krävs med hänsyn till syftet med åtgärden. Fängelsestraffet fyller också en funktion genom att motverka ny brottslighet så länge det verkställs. Samtidigt är det viktigt att under verkställigheten försöka underlätta för den dömda att anpassa sig till ett normalt samhällsliv och möjliggöra för den dömdes underåriga barn att upprätthålla kontakt med honom eller henne.

Även om fängelse inte kan undvaras i systemet är det viktigt att använda fängelsestraffet endast i de fall då det är särskilt påkallat. Intagning i kriminalvårdsanstalt kan medföra negativa sociala och ekonomiska konsekvenser för den dömda. Fängelse är dessutom en resurskrävande påföljd. Det finns sålunda anledning att begränsa användningen av fängelse. Det gäller särskilt de korta fängelsestraffen. Vid vissa typer av brottslighet kan dock ett kortare fängelsestraff krävas av trovärdighetsskäl.

En förutsättning för att begränsa användningen av fängelse är att det finns trovärdiga och bra alternativa ingripandeformer. Det är därför viktigt att fortlöpande utveckla och förbättra sådana alternativ.

Även om det är en fördel med ett utbud av olika alternativ så att ingripandet kan anpassas till förhållandena i det enskilda fallet, är det angeläget att systemet i sina grundläggande drag är klart och överskådligt uppbyggt. Det finns anledning att överväga om systemet kan renodlas och förenklas ytterligare.

Det ökande internationella samarbetet, inte minst inom EU, medför också att påföljdssystemet i allt större utsträckning kommer att påverkas av systemen i andra länder. Under senare år har rambeslut om erkännande och verkställighet av olika påföljder och andra rättsverkningar av brott utarbetats. Det gäller böter, fängelse och andra frihetsberövande påföljder, alternativ till frihetsberövande påföljder samt förverkande. Vid genomförandet av dessa överenskommelser innebär alltför stora olikheter mellan systemen att svårigheter uppstår i samarbetet. Vidare kan det inte uteslutas att en tillnärmning av de materiella påföljdsregleringarna sker. Det svenska systemet bör därför, om inte särskilt starka skäl talar mot det, utformas så att det inte väsentligt och isolerat avviker från vad som gäller i flertalet andra stater, särskilt inom EU.

Påföljdsutredningen lämnar i sitt betänkande Nya påföljder (SOU 2012:34) förslag till nya påföljder. Utredningen föreslår att de särskilda påföljderna skyddstillsyn och villkorlig dom – som i dag är alternativen till ett fängelsestraff – avskaffas. Påföljdssystemet för vuxna lagöverträdare föreslås bestå av två påföljder: böter och fängelse. Om ett fängelsestraff är på kortare tid än ett år och den tilltalade tidigare är ostraffad ska fängelsestraffet dömas ut villkorligt – lika för alla brottstyper. Ett villkorligt fängelsestraff ska alltså, till skillnad från villkorlig dom och skyddstillsyn, vara tidsbestämt. Ett villkorligt fängelsestraff ska vidare alltid kombineras med en tilläggsstraffsanktion – böter, samhällstjänst, övervakning, hemarrest eller olika former av vård – som är strängare och mer ingripande ju allvarigare brottet är. Fängelsestraff på ett år eller mer ska bara kunna dömas ut villkorligt om de kombineras med ingripande missbruksvård eller liknande eller i mycket speciella undantagssituationer. Utredningen föreslår vidare att nya påföljder – kontaktskyldighet för unga, ungdomsövervakning och varningsstraff – ska införas för unga lagöverträdare. Betänkandet bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har förståelse för de synpunkter som framförs i motionen. Utskottet anser dock att de utgångspunkter för påföljdsbestämningen som redovisats ovan i direktiven för Påföljdsutredningen fortfarande har fog för sig, som t.ex. att påföljdssystemet bör tillgodose kraven på proportionalitet och likabehandling. Även om individualpreventiva hänsyn tillmäts mindre vikt än tidigare finns det som framgår ovan möjlighet att beakta personliga omständigheter vid påföljdsbestämningen. Utskottet konstaterar att påföljdssystemet nyligen varit föremål för en översyn och att resultatet av denna för närvarande bereds inom Regeringskansliet. Utskottet noterar också att Påföljdsutredningen har föreslagit ett antal nya påföljder. Vidare får Brås olika utvärderingar av hur påföljdsreformer har utfallit sägas ge ett visst

utredningsmässigt och vetenskapligt stöd för utdömandet av en viss påföljd. Sammanfattningsvis anser utskottet inte att något tillkännagivande till regeringen bör göras med anledning av motion 2013/14:Ju429 (MP) yrkande 12.

Ersättning vid frihetsberövanden

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår en motion som föreslår ändrade regler i och begränsningar av rätten till ersättning enligt lagen (1998:714) om ersättning vid frihetsberövanden och andra tvångsåtgärder.

Jämför reservation 20 (SD).

Motionen

I motion 2013/14:Ju377 av Richard Jomshof och Kent Ekeröth (båda SD) yrkande 1 föreslås att gärningsmän som frias, inte för att de är helt oskyldiga utan på grund av formella fel från statens och rättsväsendets sida, inte ska tilldömas ersättning för att de har suttit frihetsberövade. I yrkande 2 i motionen att föreslås att, för det fall ersättning ändå betalas ut i de ovan beskrivna situationerna, det ska vara brottsoffret som ska tilldömas ersättningen och inte den frihetsberövade gärningsmannen.

Bakgrund

Enligt lagen (1998:714) om ersättning vid frihetsberövanden och andra tvångsåtgärder har bl.a. den som har varit häktad på grund av misstanke om brott under vissa förutsättningar rätt till ersättning från staten för skador som orsakas av frihetsberövanden och andra tvångsåtgärder. Av 6 § tredje stycket i lagen följer att ersättning kan vägras eller sättas ned om den skadelidandes eget beteende har föranlett beslutet om frihetsinskränkning eller om det med hänsyn till övriga omständigheter är oskäligt att ersättning betalas ut. Ersättning får dock inte vägras eller sättas ned enbart på den grunden att misstanke om brott kvarstår utan att skuldfrågan är klarlagd.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att lagen (1998:714) om ersättning vid frihetsberövanden och andra tvångsåtgärder har en lämplig utformning. Utskottet är därför inte berett att ställa sig bakom de förslag till ändringar i lagen som framförs i motion 2013/14:Ju377 (SD). Motionen bör avslås.

Effekterna av det straffrättsliga samarbetet inom EU

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande som efterfrågar en utvärdering och analys av effekterna av det straffrättsliga och polisiära samarbetet inom EU.

Jämför reservation 21 (V).

Motionen

I kommittémotion 2013/14:Ju203 av Lena Olsson m.fl. (V) yrkande 12 anförs att regeringen snarast bör tillsätta en parlamentarisk utredning för att utvärdera och analysera effekterna av det straffrättsliga och polisiära samarbetet i EU. Enligt motionärerna har det kriminalpolitiska samarbetet inom EU relativt ensidigt inriktats på kriminalisering av vissa gärningar och krav på tillräckligt stränga straff för dessa gärningar, medan frågan om brottsprevention har varit lågt prioriterad. De gemensamma åtgärderna leder vanligen till en starkt ökad repression i de länder som har valt en mer moderat kriminalpolitisk linje.

Bakgrund

Som ett led i samarbetet för ett område med frihet, säkerhet och rättvisa bedrivs polisiärt och straffrättsligt samarbete för att skydda EU-medborgarna genom att förebygga och bekämpa brott, rasism och främlingsfientlighet. Arbetet grundar sig på tredje delen, avdelning V i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (kapitel 1, 4 och 5).

Det polisiära och straffrättsliga samarbetet bedrivs på följande sätt:

- samarbete mellan medlemsstaternas polismyndigheter
- samarbete mellan medlemsstaternas tullmyndigheter
- samarbete mellan medlemsstaternas rättsliga myndigheter.

Samarbetet bedrivs med stöd från de organ som EU har inrättat, i synnerhet Eurojust, Europol och det europeiska straffrättsliga nätverket. Samarbetet kräver också att de enskilda medlemsstaternas straffrätt närmas till varandra och att de erkänner varandras domar och rättsliga förfarande i straffrättsliga mål. Mekanismer för att uppnå detta, med undantag för operationellt samarbete, antas av rådet (genom kvalificerad majoritet) och Europaparlamentet i enlighet med ordinarie rutiner för lagstiftande beslut. Förslag till lagstiftning kan läggas fram av kommissionen eller på initiativ av minst en fjärdedel av medlemsstaterna.

För gränsöverskridande verksamhet kan minimiregler fastställas i syfte att förenkla det ömsesidiga erkännandet av domar och rättsligt förfarande samt för att definiera brott och påföljder inom områden med särskilt allvarlig brottslighet. Tack vare en ”nödbromsfunktion” har medlemsstaterna

möjlighet att motsätta sig att sådana regler införs. Frågan överlämnas då till Europeiska rådet som måste fatta ett konsensusbeslut. Om rådet inte kan uppnå enighet kan de medlemsstater som så önskar införa förslaget genom att upprätta ett fördjupat samarbete.

Ursprungligen fanns det i EU-fördragets avdelning VI bestämmelser om samarbete i rättsliga och inrikes frågor. I och med Amsterdamfördraget minskades dock antalet frågor i den här avdelningen genom att visum, asyl, invandring och andra frågor rörande fri rörlighet för personer flyttades från avdelning VI till avdelning IV i fördraget om Europeiska unionen (den första pelaren). I avdelning VI i EU-fördraget (tredje pelaren) kvarstod då bestämmelserna om det polisiära och straffrättsliga samarbetet. Tillsammans bildade dessa avdelningar den rättsliga grunden för området för frihet, säkerhet och rättvisa. I och med att den tredje pelaren nu har tagits bort omgrupperas bestämmelserna i Lissabonfördraget till avdelning V i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt: Ett område med frihet, säkerhet och rättvisa.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inte något att invända mot att effekterna av det straffrättsliga och polisiära samarbetet i EU utvärderas och analyseras. Utskottet är dock inte berett att i dagsläget föreslå ett tillkännagivande om detta till regeringen. Riksdagen bör avslå motion 2013/14:Ju203 (V) yrkande 12.

Motioner som bereds förenklat

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avslår ett flertal motionsyrkanden med olika förslag som har behandlats och avslagits tidigare under valperioden.

Jämför särskilda yttrandena 3 (S), 4 (MP), 5 (SD) och 6 (V).

Allmänt

De motionsyrkanden som finns i bilaga 2 överensstämmer helt eller delvis med yrkanden som har behandlats tidigare under valperioden. Motionsyrkandena har behandlats i betänkandena 2010/11:JuU8, 2012/13:JuU2, 2012/13:JuU10 och 2012/13:JuU20.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Olaga intrång, punkt 2 (SD)

av Richard Jomshof (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2013/14:Ju386 av Richard Jomshof (SD).

Ställningstagande

I Sverige har man rätt att avvisa inkräktare från sitt eget hem, sin egen tomt eller liknande. Enligt 24 kap. 1 § brottsbalken får man t.o.m. ansvarsfritt bruka våld i nödvärn för att hindra att någon tränger sig in i ens hem eller hus. Detta gäller även inbjudna gäster som av någon anledning inte längre är välkomna att stanna och som vägrar att avlägsna sig. Det är uppenbart att lagstiftaren har värderat den privata sfären mycket starkt när lagarna utformats.

Så är dock inte fallet med näringsidkare och tillträde till deras lokaler.

Enligt ett prejudikat från Högsta domstolen (NJA 1995 s. 84) kan man exempelvis inte kasta ut någon från butikslokaler som är öppna för allmänheten.

Jag anser att dagens ordning är orimlig och att den missgynnar näringsidkares privata äganderätt. Det är heller inte rimligt att butiksägare i stället ska tvingas bekosta extra personal i form av väktare, kameraövervakning och tvingas utstå att trivseln för skötsamma kunder inskränks. Enligt min uppfattning ska företagare ha rätt att avvisa personer som tidigare gjort sig skyldiga till brott eller på något annat sätt agerat olämpligt eller stört ordningen i den aktuella lokalen. Den som vägrar att avlägsna sig bör därför kunna dömas för olaga intrång, precis som i dag är fallet när någon olovligt tar sig in eller stannar kvar i stängda företagslokaler.

2. Kontakt med barn i sexuellt syfte, punkt 5 (S, V)

av Morgan Johansson (S), Kerstin Haglö (S), Christer Adelsbo (S), Elin Lundgren (S), Anna Wallén (S), Arhe Hamednaca (S) och Lena Olsson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2013/14:Ju209 av Hans Hoff (S).

Ställningstagande

För att bli dömd för brottet kontakt med barn i sexuellt syfte krävs att den vuxne har kommit överens med ett barn under 15 år om att träffas och att syftet med mötet är att begå ett sexualbrott mot barnet. Det finns inte något krav på ett formellt avtal om att träffas utan det ska, enligt lagens förarbeten, vara tillräckligt med en ”gemensam viljeinriktning” om att mötas på viss tid och plats. Efter att ha kommit överens om att träffas krävs vidare att den vuxne har vidtagit någon åtgärd som bekräftar att han eller hon går vidare, t.ex. köper en biljett eller lämnar en beskrivning för hur barnet ska ta sig till platsen.

Det avgörande för att någon ska kunna åtalas för brottet är, enligt Brås rapport, tidpunkten för polisanmälan. De flesta polisanmälningar görs i ett tidigt skede, innan man har bestämt tid och plats för mötet. Det innebär att det inte finns tillräckliga skäl för åtal för kontaktbrottet.

Det är tydligt att lagen inte fungerar så som det var tänkt, eftersom det är först när den vuxne förgriper sig på barnet, och inte när denne aktivt på nätet försöker locka barnet, som det är straffbart. Vi anser därför att det är angeläget att bestämmelsen om kontakt med barn i sexuellt syfte ses över.

3. Skärpt minimistraff för brottet köp av sexuell tjänst av barn, punkt 7 (SD)

av Richard Jomshof (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2013/14:Ju378 av Richard Jomshof och Kent Ekeroth (båda SD).

Ställningstagande

Enligt 6 kap. 9 § brottsbalken kan en person som köper sex av en minderårig dömas för köp av sexuell handling av barn. Detta brott ger böter eller fängelse i högst två år. Sexköp av vuxna ger däremot endast böter eller fängelse i ett år. Straffskalornas skillnader motiveras i förarbetena med att sexköp av barn är ett allvarigare brott med högre straffvärde. Trots detta visar en granskning av Dagens Nyheter (DN) att så gott som ingen som köper sex av barn döms till fängelse. Av 542 anmälda fall åren 2006–2010 ledde endast 26 till fällande domar och av dem endast fyra till fängelsestraff. Läger man därtill möjligheten att det finns ett mörkertal av sexköpsbrott mot barn, kanske tiotals eller hundratals per år som aldrig kommer till polisens kännedom, kan man anta att det är så gott som riskfritt att köpa sex av barn i Sverige. Blir man ertappad kommer man oftast undan med böter.

Vi har svårt att tänka oss att detta var vad regeringen hade i åtanke när man gav sexköp av barn en mycket strängare fängelsestraffskala än sexköp av vuxna. Samtidigt visar en annan granskning från DN att så gott som alla som döms för sexköp av vuxna också får böter. Konkret innebär domstolspraxis att ungefär samma straff utdöms oavsett om det är en vuxen eller ett barn som sexköps, vilket torde vara tvärtemot lagstiftarens intentioner.

För att göra lagen mer effektiv och för att sexköp av barn verkligen ska ge strängare straff, anser jag att minimistraffet för brottet köp av sexuell tjänst av barn ska ändras från böter till fängelse. En person som köper sex av barn ska aldrig komma undan med endast böter.

4. Grovt sexköpsbrott, punkt 8 (SD)

av Richard Jomshof (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2013/14:Ju397 av Richard Jomshof och Kent Ekeroth (båda SD).

Ställningstagande

För 15 år sedan röstades sexköpslagen igenom i Sveriges riksdag, en lag som gjorde det lagligt att sälja, men inte att köpa, sex. År 2005 införlivades lagen i brottsbalken och återfinns numera under dess sjätte kapitel om sexualbrott. År 2011 skärptes maxstraffet för sexköp från fängelse i sex

månader till fängelse i ett år. Syftet med skärpningen var att göra det lättare för domstolarna att döma ut straff som verkligen avspeglade allvarliga och grova sexköp.

Trots detta kunde DN avslöja, efter en granskning av samtliga sexköpsdomar i Sverige våren 2013, att så gott som ingen döms till fängelse för sexköp. Sedan lagens tillkomst har fängelsestraff endast utdömts två gånger (ett fall 2005 och ett fall 2011). I artikeln ges ett talande exempel på hur verkningsslös lagen är, nämligen att polisen i Göteborg i fjol lyckades klara upp en stor traffickinghärva där rumänska kvinnor hölls under slavliknande förhållanden och såldes till hundratals svenska män. I samband därmed åtalades 141 män för köp av sexuell tjänst, 16 av dem frikändes och resten fick dagsböter.

Att sexköpare riskfritt kan begå allvarliga sexköpsbrott och utnyttja offer för människohandel, medvetna om att det räcker att betala böter för att få problemet ur världen, är inte en tillfredsställande ordning enligt min mening.

För att lösa problemet med för låga straff och för att göra sexköpslagen mer effektiv, föreslår jag att ett grovt sexköpsbrott ska införas med fängelse som minimistraff i straffskalan. Brottet bör förslagsvis främst vara förbehållet personer som döms för sexköp och som tidigare har dömts för sådan brottslighet, eller för personer som har köpt sex av särskilt utsatta – exempelvis traffickingoffer.

5. Översyn av snatterilagstiftningen, punkt 9 (S)

av Morgan Johansson (S), Kerstin Haglö (S), Christer Adelsbo (S), Elin Lundgren (S), Anna Wallén (S) och Arhe Hamednaca (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2013/14:Ju232 av Christer Engelhardt (S) och

bifaller delvis motion

2013/14:Ju239 av Eva Lohman (M).

Ställningstagande

Stölder, snatterier och annat svinn kostar den svenska handeln årligen otroliga belopp. Det rör sig om ca 9 miljarder kronor årligen, vilket fördelas på 6 miljarder kronor som är stölder av bl.a. kunder och anställda samt 3 miljarder kronor som anses vara administrativt svinn genom exempelvis bokföringsmissar och varor som passerat bästföredatum.

En undersökning som Handels utredningsinstitut har gjort på uppdrag av bransch- och arbetsgivarorganisationen Svensk Handel visar att merparten av det uppskattade utgör ett kriminellt svinn på 4,4 miljarder kronor, dvs. rena kundstöder. För många små butiker och butiker i glesbygd kan stöder och svinn vara avgörande för en butiks överlevnad.

Enligt Svensk Handel har polisanmälningar om stöder och snatterier minskat under senare år men den faktiska brottsligheten har inte minskat. Antalet stöldbrott är sedan 2010 i princip oförändrat. Det är snarare handels benägenhet att anmäla som minskar. Svensk Handel menar att det finns en viss uppgivenhet ute bland handlarna, och man efterlyser hårdare tag från såväl polisens som lagstiftarens sida. I många fall är det ligor som går från butik till butik. Det bör man ha bättre fokus på och ha möjlighet att angripa från rättsväsendets sida. Svensk Handel vill att begreppet snatteri tas bort ur den svenska lagstiftningen, alternativt att beloppsgränsen för snatteri sänks samt att straffet för upprepade stöder skärps.

Mot bakgrund av det anförda anser vi att lagstiftningen om stöld och snatteri bör ses över.

6. Stöder med samhällsfarliga konsekvenser, punkt 11 (S)

av Morgan Johansson (S), Kerstin Haglö (S), Christer Adelsbo (S), Elin Lundgren (S), Anna Wallén (S) och Arhe Hamednaca (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2013/14:Ju403 av Meeri Wasberg (S).

Ställningstagande

Från tid till annan kan vi läsa om stöder av koppar som orsakar störningar i tågtrafiken. Detta är inte bara ett problem för de som kör tågen, resenärerna och godset som drabbas av förseningar utan det är ett större problem än så. Dessa stöder av koppar skulle kunna anses ha samhällsfarliga konsekvenser och bör därför inte enbart betraktas som stöld i sig.

Brottsrubriceringar som allmänfarlig ödeläggelse och sabotage skulle kanske kunna komma i fråga, men det förutsätter att den ifrågavarande stölden av koppar gjorts med avsikt att uppnå ett sådant tillstånd, ett s.k. direkt uppsåt. Likgiltighetsuppsåt förutsätter i sin tur att gärningsmannen har misstanke om följderna av sitt handlande, men likväl genomfört handlingen, likgiltig inför dess följder. Vad vi vet är det senare inte prövat i något sådant här fall.

Detta är komplicerad materia. Vi föreslår därför inte någon konkret formulering till lösning av problemet. Vi anser i stället att regeringen skyndsamt bör se över möjligheten att lagföra koppartjuvar på ett sätt som bättre återspeglar det stora allvar som en sådan stöld innebär.

7. Handel med stulet guld, punkt 12 (V)

av Lena Olsson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2013/14:C280 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 19.

Ställningstagande

Handeln med begagnat guld har förändrats, bl.a. genom försäljning via internet, och i samband med detta sker även illegal handel med stulet gods. Höga priser på guld tillsammans med oseriösa aktörer har bidragit till utvecklingen. Villainbrott har blivit allt vanligare – dessa ökade med nästan 20 procent under 2010–2011. Det gods som är mest stöldbegärligt är bl.a. guld och kontanter. Rikspolisstyrelsen har efterfrågat en modernare lagstiftning för att komma till rätta med häleriverksamhet vad gäller guldvaror. I dag finns det många aktörer som reser runt och köper upp guld och andra som jobbar enbart över nätet och tar emot guld per post. Jag anser att regeringen bör ges i uppdrag att återkomma med förslag som försvårar handel med stulet guld i enlighet med vad Rikspolisstyrelsen efterfrågar.

8. Översyn av straffen för medhjälpare i ekonomisk brottslighet, punkt 14 (S, V)

av Morgan Johansson (S), Kerstin Haglö (S), Christer Adelsbo (S), Elin Lundgren (S), Anna Wallén (S), Arhe Hamednaca (S) och Lena Olsson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 14 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2013/14:Ju383 av Anders Karlsson och Peter Persson (båda S) yrkande 2.

Ställningstagande

Brårapporten Storskaliga skattebrott från 2011 beskriver olika medhjälpare till organisatörer av storskaliga skattebrott. De spänner över allt från "adel" till "bönder" och "soldater". Rådgivare inom ekonomi och juridik behövs. Ibland är dessa sådana personer som har förlorat sin auktorisation på grund av uppdrag i gråzonen och som sedan blivit alltmer involverade i skattebrott. Bolagsförmedlare eller mäklare behövs för skattebrottslighet med hjälp av bolag. Vidare behövs insiders på stora seriösa bolag för att dölja svart arbetskraft. Än viktigare är kontakter med personer som arbetar inom legal finansiell verksamhet. Dessutom finns det en uppsjö av "bönder" och "soldater" i form av s.k. gångare som hjälper till att tvätta kontanter, målvakter och bulvaner, utfärdare av falska fakturor, indrivare etc.

Vi anser att de brottsbekämpande myndigheterna måste öka sina insatser mot alla dessa kategorier, men främst mot dess "adel", dvs. ekonomiska och juridiska rådgivare, bolagsförmedlare eller mäklare samt insiders. Straff och straffsatserna behöver också ses över, inte minst för de nu nämnda.

9. Avkriminalisering av för sent inlämnade årsredovisningar, punkt 15 (MP)

av Agneta Börjesson (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 15 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2013/14:Ju443 av Jan Lindholm (MP) och bifaller delvis motion 2013/14:Ju325 av Hans Backman (FP).

Ställningstagande

Regeringen har lämnat ett lagförslag som innebär att bokföringsbrott som bedöms som ringa brott endast får åtalas av åklagare om det är av särskilda skäl påkallat från allmän synpunkt. Det innebär att om åtal väcks så är det fortfarande Högsta domstolens praxis från 2004 som gäller, vilket innebär att en årsredovisning för ett aktiebolag som inte har upprättats i tid i utgör ett bokföringsbrott. Den enda nyanseringen är möjligtvis en prövning av om brottet ska anses som ringa eller inte. Alltså är det upp till åklagarens godtycke att bedöma om åtal ska väckas.

Detta gynnar inte den allmänna strävan som alla partier har uttalat att minska administrationen för företagare i Sverige.

Vi anser att det är rimligt att i stället helt avkriminalisera för sent inlämnade årsredovisningar och införa högre förseningsavgifter som ökar med förseningens längd. Ökningstakten av förseningsavgiften bör kunna sättas så att motivationen att upprätta och lämna in redovisningen blir mycket stor. Om riksdagen anser att en kraftig försening utgör ett mycket allvarligt brott skulle taket för förseningsavgiften kunna sättas så högt att den i praktiken innebär ett förståtligande eller en upplösning av hela företaget.

10. Skärpta straff för bedrägeri och förskingring, punkt 17 (MP, V)

av Lena Olsson (V) och Agneta Börjesson (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 17 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2013/14:Ju257 av Kew Nordqvist (MP).

Ställningstagande

När bedragare förskingrar medel insamlade för humanitär hjälp känns det i det allmänna rättsmedvetandet extra stötande. Konsekvenserna blir så mycket mer omfattande än vid andra typer av bedrägerier. Dessa brott sker med vetskap om vållande till andras livshotande skador, lidande eller död. De förskingrade pengarna skulle kanske ha räckt till vaccinationer, bromsmedicin, filter, vattenrening eller mat. Ett höjt straff med hänvisning till konsekvenserna av handlandet skulle vara motiverat. Enbart brottspreventionen skulle enligt min mening kunna motivera en straffskärpning.

11. Hot mot förtroendevalda m.fl., punkt 20 (S, MP, V)

av Morgan Johansson (S), Kerstin Haglö (S), Christer Adelsbo (S), Elin Lundgren (S), Anna Wallén (S), Arhe Hamednaca (S), Lena Olsson (V) och Agneta Börjesson (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 20 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2013/14:Ju231 av Christer Engelhardt (S) och bifaller delvis motionerna 2013/14:Ju220 av Berit Högman (S), 2013/14:Ju407 av Finn Bengtsson och Andreas Norlén (båda M) och

2013/14:Ju423 av Kent Ekeroth och Björn Söder (båda SD).

Ställningstagande

Enligt Brottsförebyggande rådets (Brås) rapport 2012:14 Politikernas trygghetsundersökning 2012 – Förtroendevaldas utsatthet och oro för hot, våld och trakasserier har nästan var sjätte politiker blivit utsatt för hot, våld eller av olika former av trakasserier i samband med sitt uppdrag som politiker. Av de förtroendevalda är ungefär en fjärdedel valda på ordförandeposter, och särskilt utsatta är ordförandena i socialnämnderna. Hot och trakasserier mot förtroendevalda politiker och ämbetsutövare är inte bara ett hot mot demokratin utan är också en djupt kränkande handling mot den utsatta individen och dennes familj.

I ett svar på en skriftlig fråga i ämnet (2012/13:473) påpekar det ansvariga statsrådet att regeringen har gett Brå i uppdrag att under 2013 genomföra en förnyad kartläggning och att regeringen i den förebyggande delen av arbetet har en dialog med Sveriges Kommuner och Landsting (SKL). Det framgår även av svaret att SKL bedriver ett omfattande arbete på området, bl.a. genom projekten Medborgardialog i konflikthantering och Samtalstoner i politiken. I det skriftliga svaret lyfts även fram att regeringen avser att stärka detta samarbete, inte minst i syfte att öka kunskapen och minska informationsbristen. Vi anser att det är ett gott arbete som pågår, men trots det så tvingas alltjämt politiker och ämbetsutövare ute i landets kommuner och landsting och på nationell nivå att leva under hot och trakasserier. Även om regeringen avser att stärka arbetet så anser vi att det är på sin plats att i tydliga riktlinjer eller i lag föreskriva att det ska finnas en handlingsplan på kommunal nivå, landstingsnivå, regional och nationell nivå mot hot, våld och trakasserier samt att det tydligt ska framgå hur man bör agera och vart man kan eller ska vända sig. Vi anser också att det viktigt att det uttalas att nolltolerans ska råda och att hot, våld och trakasserier mot politiker och ämbetsutövare alltid ska polisanmälas.

12. Hot mot förtroendevalda m.fl., punkt 20 (SD)

av Richard Jomshof (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 20 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2013/14:Ju423 av Kent Ekeroth och Björn Söder (båda SD) och bifaller delvis motionerna

2013/14:Ju220 av Berit Högman (S),

2013/14:Ju231 av Christer Engelhardt (S) och

2013/14:Ju407 av Finn Bengtsson och Andreas Norlén (båda M).

Ställningstagande

Sverige har i dag ett speciellt skydd för exempelvis poliser, tulltjänstemän, ordningsvakter, väktare och trafiktjänstemän. Skyddet regleras i 17 kap. brottsbalken om brott mot allmän verksamhet, och skyddsintresset rör personer som fullgör myndighetsutövning. Högsta domstolen har i en dom förklarat att de kategorier som avses är befattningshavare som utövar funktioner som är viktiga för det allmänna. Högsta domstolen beskriver även en gärning mot en tjänsteman som ett artbrott med en stark presumtion för fängelse då befattningshavare som utövar funktioner som är viktiga för det allmänna inte ska hindras att utöva dessa effektivt och opartiskt. Detta skydd täcker emellertid inte folkvalda politiker. Jag menar dock att folkvalda politiker på samma sätt som poliser, väktare och trafiktjänstemän utför viktiga funktioner för samhället och att de därmed bör omfattas av det extra skydd som lagen i dagsläget ger för tjänstemän. Folkvalda politiker utgör centrala aspekter i det demokratiska systemet, och hot eller våld mot dessa är minst lika allvarligt som hot mot tjänsteman. Jag anser därför att politiker som är folkvalda till kommun, landsting, region eller riksdagen ska omfattas av skyddet i 17 kap. brottsbalken om brott mot allmän verksamhet.

13. Delbetalning av fortkörningsböter, punkt 21 (S)

av Morgan Johansson (S), Kerstin Haglö (S), Christer Adelsbo (S), Elin Lundgren (S), Anna Wallén (S) och Arhe Hamednaca (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 21 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2013/14:Ju356 av Anna Wallén (S).

Ställningstagande

En fortkörningsbot betraktas normalt som ett föreläggande av ordningsbot. Ett sådant föreläggande ska betalas inom 30 dagar från godkännandet. Betalar man inte i tid får man en betalningspåminnelse. Botbeloppet ska betalas inom 14 dagar efter påminnelsen. För påminnelsen tas ingen avgift ut. Rikspolisstyrelsen får inte bevilja en avbetalningsplan eller ge anstånd på betalningen. Om botten inte är betald inom den föreskrivna tiden överlämnas ärendet till Kronofogdemyndigheten. Om så sker tillkommer en avgift på 600 kronor. Hos Kronofogdemyndigheten finns det möjlighet att lägga upp en avbetalningsplan och delbetala. För många inkomsttagare är en klumpsummebetalning om 4 000 kronor en stor utgift att hantera en enskild månad. De enda alternativ dessa har i dag är att antingen låta botten gå till Kronofogdemyndigheten för att där upprätta en avbetalnings-

plan eller att vägra acceptera ordningsboten och då dra ärendet inför domstol, vilket också skulle möjliggöra delbetalning. Bortsett från de olägenheter detta innebär för den enskilde så blir det också helt onödiga extrakostnader för samhället. Vi anser att möjligheten att upprätta en avbetalningsplan med polisen och delbetala fortkörningsböter bör ses över.

14. Skärpta straff för uthyrning av avställda och oförsäkrade bilar, punkt 22 (S)

av Morgan Johansson (S), Kerstin Haglö (S), Christer Adelsbo (S), Elin Lundgren (S), Anna Wallén (S) och Arhe Hamednaca (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 22 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2013/14:Ju414 av Isak From m.fl. (S).

Ställningstagande

Vid flera tillfällen under den senaste sommaren rapporterade medierna om att bärplockare hade varit inblandade i trafikolyckor av varierande slag. Enligt en kartläggning som Radio Västerbotten gjorde i augusti 2013 hade bärplockningsföretagen i Västerbottens län tillsammans över 100 bilar som inte var tillåtna att köras i trafik. Kartläggningen visade även att det kan vara en lönsam affär att köra med bilar som är avställda eller har körförbud då det oftast inte är särskilt ekonomiskt kännbart för företagen att betala eventuella böter. Om de blir stoppade av polisen så är böterna 1 500 kronor, och den företagare som får flera bilar stoppade behöver ibland bara betala för en. Detta är en liten summa jämfört med vad det kostar att besikta samt betala skatt och försäkring för bilen. Att dessutom efterskänka bötesummor när fler bilar är inblandade ger helt fel signaler från rättssamhället Sverige.

Trafikpolisen i de nordligaste länen gjorde under hösten en särskild satsning på att kontrollera bärplockarbilar för att om möjligt få stopp på de olagliga transportererna. Faktum är dock att oskyldiga medborgare och utländska gästarbetare utsätts för risker. Vi anser därför att det krävs straffskärpningar då det i dag är i stort sett riskfritt att hyra ut avställda, obesiktade och oförsäkrade bilar.

15. Avkriminalisera eget bruk av narkotika, punkt 23 (V)

av Lena Olsson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 23 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna

2012/13:So20 av Eva Olofsson m.fl. (V) yrkande 23 och

2013/14:So616 av Eva Olofsson m.fl. (V) yrkande 30.

Ställningstagande

Eget bruk av narkotika kriminaliserades 1988. Detta var en kursförändring från den tidigare linjen att det var själva narkotikan som var olaglig. År 1993 skärptes straffet för brottet för att göra det möjligt för polisen att tvinga misstänkta till att lämna urinprover, vilket på grund av ingreppets omfattning för den enskilde endast kan göras om brottet har fängelse i straffskalan. Förespråkarna för kriminaliseringen hävdar att det gör det möjligt att upptäcka människor med missbruksproblem och ge dem vård. Utvecklingen har dock visat att denna lagstiftning har fått motsatt verkan. Kriminaliseringen pekar ut människor med beroende eller missbruk som kriminella. De får en stämpel som stöter ut dem ur samhällsgemenskapen, något som har ett tätt samband med utvecklingen av tungt missbruk. Personer med missbruksproblem drar sig då även i större utsträckning för att söka hjälp. Det gäller särskilt dem som har ett riskbruk och tidigare är ostraffade. Om eget bruk inte var kriminaliserat skulle man kunna nå många med riskbruk mycket tidigare än i dag, dvs. innan de har utvecklat ett missbruk. Det skulle vara en vinst för både individen och samhället. Kriminaliseringen leder också till ett arbetssätt inom polisen som inte är särskilt lyckat för att förebygga missbruk. Polisen har under senare år fokuserat alltmer på den enskilda missbrukaren och allt mindre på langningen. Konsumtionsförbudet kan också ha bidragit till det ökade antalet narkotika-relaterade dödsfall, eftersom människor tvekar att söka hjälp vid överdoser och andra akuta situationer. Detta för att undvika att polisen blir inblandad.

Jag anser att det finns all anledning att satsa på en mer effektiv bekämpning av narkotikan. Tullen måste stoppa smugglingen. Polisen måste bedriva ett effektivt arbete mot langningen. Det är narkotikan som ska vara olaglig och inte missbrukarna. Därför bör eget bruk av narkotika avkriminaliseras.

16. Svensk domsrätt, punkt 25 (V)

av Lena Olsson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 25 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2013/14:Ju203 av Lena Olsson m.fl. (V) yrkande 9.

Ställningstagande

Beslut om förundersökning och åtal beträffande de flesta brott som begås utomlands förutsätter i flertalet fall tillstånd från regeringen eller den myndighet regeringen har bemyndigat därtill. Jag vänder mig inte mot att det för vissa brott som begås utomlands krävs åtalstillstånd, men anser att det är djupt problematiskt med den politiska kontroll av rättskipningen som regeringens inblandning i detta innebär. Jag anser att regeringen bör återkomma till riksdagen med ett förslag om att avskaffa den politiska prövningen av beslut om att inleda förundersökning eller att väcka åtal.

17. Skärpt straff för misshandel av gravida, punkt 26 (SD)

av Richard Jomshof (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 26 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2013/14:Ju432 av Johnny Skalin (SD).

Ställningstagande

I såväl den svenska som utländska debatten råder det delade meningar om när ett befruktat ägg räknas som en människa. Men alldeles oaktat när kvinnor i laglig mening har eller ska ha rätt att göra abort, bör varje gravid som inte har för avsikt att avsluta graviditeten ha rätten att själv få räkna sin graviditet som ett resultat av ett nytt liv. Mot den bakgrunden bör rättspraxis kring synen på våld mot gravida ändras, så att våld mot gravida ses som inte enbart misshandel mot *en* individ utan mot två individer – och detta oavsett om gärningsmannen kände till att den misshandlade kvinnan var gravid eller inte. När det gäller straffvärdet bör våldsbrott mot gravida således automatiskt räknas som grov misshandel. Detta eftersom särskild hänsynslöshet måste anses föreligga då våld mot gravida även drabbar ytterligare en individ som under alla omständigheter är oskyldig och som

dessutom helt saknar möjlighet att värja sig mot attacken. En kommande lagändring bör även tydligt ange att om graviditeten avbryts på grund av våldet, eller om embryot/fostret skadas, ska brottet bedömas särskilt allvarligt och i paritet med om ett liknande våld hade drabbat en född person.

18. Straffflinring i vissa fall för it-relaterad brottslighet, punkt 27 (MP)

av Agneta Börjesson (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 27 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2013/14:N441 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkande 26.

Ställningstagande

Jag anser att hackare som hjälper till med att experimentera med säkerhetsfrågor och dokumenterar och åtgärdar dem fyller en viktig funktion så länge de inte gör någon skada och inte har några brottsliga avsikter. I 29 kap. 3 § brottsbalken finns regler om förmildrande omständigheter att beakta vid bestämmandet av hur allvarligt ett straff ska vara. I 29 kap. 5 § brottsbalken finns bestämmelser om andra omständigheter som särskilt ska beaktas vid bestämmandet av hur allvarligt ett straff ska bli. När någon visar på allvarliga fel och brister i olika it-system för företag, och därigenom i vissa fall gör sig skyldig till brott, är det rimligt att han eller hon ska behandlas på samma sätt som den som själv agerar för att minska effekten av annan brottslig verksamhet eller som vill förhindra att andra brott begås. Den som tar sig in i ett it-system och påvisar allvarliga fel och brister utan att därigenom sätta människors liv och hälsa i fara eller genom att själv sprida vidare känsliga uppgifter, kan göra sig skyldig till ett brott. Det är en sak. Det är en annan sak att personen därigenom många gånger kan anses göra samhället, enskilda och företag en stor tjänst. Jag anser att detta ska påverka det straff som utmåts.

19. Påföljder för brott, punkt 28 (MP, V)

av Lena Olsson (V) och Agneta Börjesson (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 28 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2013/14:Ju429 av Agneta Börjesson m.fl. (MP) yrkande 12.

Ställningstagande

Under senare tid har det framförts propåer om behov av skärpta straff. Det har handlat om att alla över 18 år ska behandlas lika, både när det gäller fängelse som påföljd för brott (jfr Påföljdsutredningens betänkande SOU 2012:34 Nya påföljder, del 3) och att Högsta domstolens (HD) praxis i fråga om grova narkotikabrott (dom den 16 juni 2011 i mål nr B 5412-10) enligt ministrernas mening lett till för låga straff för narkotikabrott. Det har vidare handlat om att livstidsstraff som regel ska utdömas vid brottet mord (Skärpt straff för mord Ds 2013:55) m.m. Inte i något av dessa fall finns det vetenskapligt, utredningsmässigt eller annat stöd för att ett hårdare straff typiskt sett och på en allmänpreventiv nivå kommer leda till minskad brottslighet. Inte heller finns det, enligt min mening, ett folkligt stöd för dessa åtgärder. Tvärtom är det så att ju mer information som ges om brottslingar, desto mer likt blir allmänhetens val av påföljd den påföljd domstolen valt. Vad det finns stöd för är däremot att samhället ska rikta betydande insatser mot de unga som uppvisar risker att inleda verkliga brottskarriärer och utveckla kriminella tankemönster, samt att så långt som möjligt försöka undvika att unga hamnar i destruktiva miljöer inom slutenvården. Vidare finns det stöd för att det inte går att mekaniskt fastställa antalet år i fängelse utifrån olika mängdtabeller eller värdetabeller, och att varje brott är en unik gärning som måste bedömas från fall till fall. Sedan är det ett faktum att långa straff i sig många gånger kan ha en individualpreventiv effekt – den som är inlåst kan inte begå nya brott. Till detta kommer förstås att många personer begår brott av orsaker som varken lagstiftaren eller någon annan har kunnat förutse. I vissa grupper kan det vara status att ha dömts till ett långt fängelsestraff och det är rimligt att personer avtjänar varandras straff, som ett sätt att idka byteshandel eller visa lojalitet. I få av de aktuella situationerna kommer hårdare straff att leda till minskad brottslighet.

Jag utesluter inte att det kan finnas brott som i dag leder till för ”milda” påföljder, oavsett om påföljden är företagsbot för ett företag eller fängelsestraff för en enskild dömd brottsling. Valet av påföljd för olika dömda och olika straff ska däremot inte baseras på subjektiva uppfattningar hos enskilda individer, utan ska baseras på vetenskap och beprövad erfarenhet. Den påföljd som leder till lägre risk för återfall, som minimerar samhällsfaran och samhällets kostnader och leder till minskat lidande för såväl målsägande som dömda, ska då väljas. Målsägandens situation måste också beaktas på lämpligt sätt. Det ska inte vara så att den påföljd som ”känns bäst” eller givet en viss medial situation uppfattas vara mest ”populär” väljs.

20. Ersättning vid frihetsberövanden, punkt 29 (SD)

av Richard Jomshof (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 29 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2013/14:Ju377 av Richard Jomshof och Kent Ekeroth (båda SD) yrkan-
dena 1 och 2.

Ställningstagande

Under slutet av 2011 begicks en av de värsta gruppvåldtäkterna i svensk historia på en flyktingförläggning i Mariannelund. En ensam svensk kvinna utsattes för en brutal gruppvåldtäkt av åtta flyktingar, vilka under sju timmars tid i omgångar turades om att våldföra sig på den försvarslösa kvinnan. Efter övergreppen drabbades kvinnan av allvarliga fysiska och psykiska men. Kvinnan blev bl.a. intagen på psykiatrisk klinik. Samtliga gärningsmän greps och dömdes till långa fängelsestraff för handlingarna som enligt åtalet präglades av "särskild hänsynslöshet och råhet". Eller rät-
tare sagt, alla utom en av gärningsmännen. Den åttonde gärningsmannen kunde inte dömas för grov våldtäkt likt de övriga sju. Det var nämligen inte lätt för den våldtagna kvinnan att minnas exakt alla övergrepp och vem av de åtta männen som gjorde vad. Det enda som kunde styrkas av rätten var att den åttonde gärningsmannen hade stått bredvid sängen och onanerat när övergreppen mot kvinnan pågick. Denna handling kunde i sig inte klassas som våldtäkt, utan som sexuellt ofredande. Eftersom åtalet inte innefattat det senare brottet kunde den åttonde gärningsmannen inte dömas. Trots att rätten kunde styrka att den åttonde gärningsmannen varit närvarande vid dessa avskryvade övergrepp och trots att rätten kunde styrka att han åtminstone hade begått handlingar motsvarande sexuellt ofredande, friades han. För att ha suttit frihetsberövad fyra månader för ett åtal som sedan ogillats, tilldömdes den åttonde gärningsmannen en ersättning om 133 000 kronor av Justitiekanslern.

Enligt lagen (1998:714) om ersättning vid frihetsberövanden och andra tvångsåtgärder har en person rätt till ersättning från staten om denne har frihetsberövats för ett brott som man sedan inte döms för. Enligt 6 § i samma lag får en ersättning vägras eller sättas ned om den skadelidandes egna beteende har lett till beslutet om frihetskränkning eller om det med hänsyn till omständigheterna är oskäligt att ersättning lämnas. Det står utom rimligt tvivel att så varit fallet med den åttonde gärningsmannen i den uppmärksammade gruppvåldtäkten. Samtidigt stadgas det att "ersättning får dock inte vägras eller sättas ned enbart på den grunden att misstanke om brott kvarstår utan att skuldfrågan är klarlagd". Och tyvärr

klargjordes aldrig skuldfrågan om det sexuella ofredandet eftersom åtalet inte innehöll detta brott – det var ju på grund av denna miss den åttonde gärningsmannen frikändes. Sammanfattningsvis kan man med dagens lagrum alltså delta i avskyvärda vålds- och sexualbrott, frias för att man själv begick ett brott som åklagaren inte väckt åtal för och sedan tilldömas ett skyhögt skadestånd för att man suttit frihetsberövad. Jag anser att detta är en orimlig situation och en lucka i lagen som måste täppas till. Om staten begår felet att inte väcka åtal för ett brott som en gärningsman har begått och annars skulle ha dömts för, med resultatet att gärningsmannen frias, bör det inte vara gärningsmannen som ges ersättning av staten utan brotts-offret. Det är ju brottsoffrets gärningsman som kommit undan på grund av statens misstag. Jag anser därför att regeringen ska återkomma med ett lagförslag som i första hand gör att gärningsmän som frias på grund av formella fel från statens och rättsväsendets sida inte ska tilldömas ersättning för att de har suttit frihetsberövade. I andra hand bör det även stadgas att det vid sådana fall ska vara brottsoffret som tilldöms ersättning från staten och inte den tilltalade.

21. Effekterna av det straffrättsliga samarbetet inom EU, punkt 30 (V)

av Lena Olsson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 30 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2013/14:Ju203 av Lena Olsson m.fl. (V) yrkande 12.

Ställningstagande

Den 1 december 2009 blev i och med ikraftträdandet av Lissabonfördraget de polisiära och straffrättsliga frågorna i EU överstatliga, efter att tidigare ha tillhört det mellanstatliga samarbetet inom den tredje pelaren.

Redan när samarbetet var mellanstatligt pekade flera på faror förbundna med detta samarbete, bl.a. professor Per Ole Träskman i en artikel år 2005 i Svensk Juristtidning. För det första, påpekade Träskman, kan kriminalpolitiska åtgärder som genomförs på EU-planet i vissa avseenden innebära minskad frihet, särskilt för människor i stater där de medborgerliga fri- och rättigheterna av tradition har varit omfattande med starkt skydd för den personliga integriteten. Exempel på detta är Schengensamarbetet och Europolsamarbetet. Det kan också inträffa kollisioner mellan den nordiska uppfattningen om föreningsfrihet och yttrandefrihet och EU-åtgärder som att exempelvis göra deltagande i en kriminell organisation till ett brott eller ett förnekande av Förintelsen brottsligt. Det kriminalpolitiska samar-

betet inom EU har relativt ensidigt inriktats på kriminalisering av vissa gärningar och krav på tillräckligt stränga straff för dessa gärningar, medan frågan om brottsprevention har varit lågt prioriterad. De gemensamma åtgärderna leder vanligen till en starkt ökad repression i de länder som har valt en mer moderat kriminalpolitisk linje. En fara som på senare år har förstärkts genom den omfattande utvidgningen av EU är principen om ömsesidigt erkännande av domar och beslut och lättnader i kraven på dubbel straffbarhet. Här är den givna underliggande premissen att vi kan ha fullständigt förtroende för rättsstatens hållfasthet i samtliga medlemsstater. Frågan är hur verklighetsförankrad en sådan presumtion är; här kan det räcka med att peka på den ungerska utvecklingen. Detta är endast ett axplock av frågor om effekterna av det polisiära och rättsliga samarbetet i EU som det skulle vara av stort värde att utvärdera och analysera genom en parlamentarisk utredning. Jag anser att regeringen snarast bör fatta beslut om att tillsätta en sådan utredning.

Särskilda yttranden

1. Straff för ekonomiska brott, punkt 13 (M, FP, C, KD)

Johan Linander (C), Krister Hammarbergh (M), Ewa Thalén Finné (M), Anti Avsan (M), Jan R Andersson (M), Patrick Reslow (M), Jan Ertsborn (FP) och Stefan Svanström (KD) anför:

Som framkommit ovan bereds betänkandet Förbudet mot dubbla förfaranden och andra rättssäkerhetsfrågor i skatteförfarandet (SOU 2013:62) inom Regeringskansliet. I betänkandet lämnar utredningen förslag till hur sanktionerna skattetillägg och skattebrott ska kunna samordnas så att de inte ska stå i strid med förbudet mot dubbla förfaranden i Europakonventionen eller EU:s rättighetsstadga. Det pågår således redan i dag ett arbete med den inriktning som motionärerna begär, varför man kan ifrågasätta om det finns något behov av ett tillkännagivande. Ett sådant skulle knappast påverka det arbete som regeringen redan påbörjat. Då vi i sak inte har någon annan uppfattning än utskottsmajoriteten i denna fråga avstår vi dock från att reservera oss mot utskottets ställningstagande.

2. Identitetsstöld, punkt 16 (M, FP, C, KD)

Johan Linander (C), Krister Hammarbergh (M), Ewa Thalén Finné (M), Anti Avsan (M), Jan R Andersson (M), Patrick Reslow (M), Jan Ertsborn (FP) och Stefan Svanström (KD) anför:

I sitt betänkande Stärkt straffrättsligt skydd för egendom (SOU 2013:85) föreslog Egendomsskyddsutredningen, som anförts ovan, att olovlig användning av andras identitetsuppgifter ska straffbeläggas som ett särskilt brott. Betänkandet är ute på remiss och kommer sedan att beredas inom Regeringskansliet. Det pågår således redan i dag ett arbete med den inriktning som motionärerna efterfrågar, varför det kan ifrågasättas om det finns något behov av ett tillkännagivande. Ett sådant skulle knappast påverka det arbete som regeringen redan påbörjat. Då vi i sak inte har någon annan uppfattning än utskottsmajoriteten i denna fråga avstår vi dock från att reservera oss mot utskottets ställningstagande.

3. Motioner som bereds förenklat, punkt 31 (S)

Morgan Johansson (S), Kerstin Haglö (S), Christer Adelsbo (S), Elin Lundgren (S), Anna Wallén (S) och Arhe Hamednaca (S) anför:

Utskottet har genom förenklad beredning avstyrkt de motionsförslag som finns upptagna i bilaga 2. När det gäller dessa motionsförslag hänvisar vi till tidigare ställningstaganden av Socialdemokraternas företrädare i motsvarande frågor i betänkandena 2010/11:JuU8, 2012/13:JuU10 och 2012/13:JuU20.

Vi vidhåller de synpunkter som fördes fram i de sammanhangen men avstår från att nu reservera oss på nytt.

4. Motioner som bereds förenklad, punkt 31 (MP)

Agneta Börjesson (MP) anför:

Utskottet har genom förenklad beredning avstyrkt de motionsförslag som finns upptagna i bilaga 2. När det gäller dessa motionsförslag hänvisar vi till tidigare ställningstaganden av Miljöpartiets företrädare i motsvarande frågor i betänkandena 2010/11:JuU8, 2012/13:JuU10 och 2012/13:JuU20.

Jag vidhåller de synpunkter som fördes fram i de sammanhangen men avstår från att nu reservera mig på nytt.

5. Motioner som bereds förenklad, punkt 31 (SD)

Richard Jomshof (SD) anför:

Utskottet har genom förenklad beredning avstyrkt de motionsförslag som finns upptagna i bilaga 2. När det gäller dessa motionsförslag hänvisar vi till tidigare ställningstaganden av Sverigedemokraternas företrädare i motsvarande frågor i betänkandena 2010/11:JuU8, 2012/13:JuU2, 2012/13:JuU10 och 2012/13:JuU20.

Jag vidhåller de synpunkter som fördes fram i de sammanhangen men avstår från att nu reservera mig på nytt.

6. Motioner som bereds förenklad, punkt 31 (V)

Lena Olsson (V) anför:

Utskottet har genom förenklad beredning avstyrkt de motionsförslag som finns upptagna i bilaga 2. När det gäller dessa motionsförslag hänvisar vi till tidigare ställningstaganden av Vänsterpartiets företrädare i motsvarande frågor i betänkandena 2010/11:JuU8, 2012/13:JuU10 och 2012/13:JuU20.

Jag vidhåller de synpunkter som fördes fram i de sammanhangen men avstår från att nu reservera mig på nytt.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Motion väckt med anledning av proposition 2012/13:77

2012/13:So20 av Eva Olofsson m.fl. (V):

23. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att avkriminalisera eget bruk av narkotika.

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2013

2013/14:Ju203 av Lena Olsson m.fl. (V):

9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag om avskaffande av den politiska prövningen i vissa fall av beslut om att inleda förundersökning eller att väcka åtal.
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen snarast bör tillsätta en parlamentarisk utredning för att utvärdera och analysera effekterna av det straffrättsliga och polisiära samarbetet i EU.

2013/14:Ju206 av Jan Lindholm (MP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av fungerande och mer relevanta straff för ekobrott.

2013/14:Ju209 av Hans Hoff (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om grooming.

2013/14:Ju216 av Christer Akej (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om identitetskapning.

2013/14:Ju220 av Berit Högman (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om åtgärder för att förebygga hot, trakasserier och våld mot förtroendevalda.

2013/14:Ju222 av Irene Oskarsson (KD):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utverka högre straff för brott mot sexualbrottslagstiftningen.

2013/14:Ju225 av Cecilia Widegren och Gustav Nilsson (båda M):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att överväga en översyn av tillämpningen av straffskalan för vissa brott mot viss näringsverksamhet.

2013/14:Ju227 av Margareta Larsson och Johnny Skalin (båda SD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att handel med sexuella tjänster ska kriminaliseras.

2013/14:Ju229 av Jörgen Hellman och Christina Oskarsson (båda S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att förändra lagstiftningen om penningtvätt.

2013/14:Ju231 av Christer Engelhardt (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om åtgärder mot hot, våld och trakasserier mot förtroendevalda politiker och ämbetsutövare.

2013/14:Ju232 av Christer Engelhardt (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att se över lagstiftningen om stöld och snatteri.

2013/14:Ju235 av Billy Gustafsson (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att kriminalisera s.k. eftersupande.

2013/14:Ju239 av Eva Lohman (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om systematiska snatteri brott.

2013/14:Ju242 av Finn Bengtsson m.fl. (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en plan för bekämpning av stulna identiteter.

2013/14:Ju255 av Maria Abrahamsson (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett tydliggörande av att med ”barn” i brottsbalkens mening avses verkliga barn och inte tecknade figurer.

2013/14:Ju257 av Kew Nordqvist (MP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör utreda om en straffskärpning för förskingring och bedrägeri av medel insamlade av humanitära hjälporganisationer för livräddande insatser.

2013/14:Ju258 av Markus Wiechel (SD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att inrätta en civilkuragelag.

2013/14:Ju265 av Annika Eclund (KD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa en lag om skyldigheten att bistå den som är nödställd.

2013/14:Ju274 av Hans Wallmark (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att straffskalan bör ses över när det gäller cigarettsmuggling.

2013/14:Ju276 av Anders Hansson m.fl. (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över möjligheten att utvidga polisens rätt att beslagta fordon för att förhindra streetracing.

2013/14:Ju278 av Thomas Finnborg (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att genomföra en översyn av möjligheten att rubricera inbrott som bedöms vara en del av organiserad brottslighet med en högre brottsrubricering än stöld.

2013/14:Ju281 av Thomas Finnborg (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att överväga att införa solidariskt straffansvar för firmatecknare, styrelseledamöter och verkställande ledning i de företag, organisationer och myndigheter där staten är ägare eller där andra påverkansformer är tillgängliga.

2013/14:Ju292 av Clas-Göran Carlsson m.fl. (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om identitetsstöld.

2013/14:Ju293 av Louise Malmström (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om stärkt skydd mot barnäktenskap.

2013/14:Ju296 av Désirée Pethrus (KD):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att brottsrubriceringen människohandel används när barn säljs för sexuella ändamål, i stället för brottsrubriceringen koppleri.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att det vid utdömmande av straff mot sexköpare inte ska tas hänsyn till att sexköparen hävdar att brottsoffret verkade äldre än sin verkliga ålder.

2013/14:Ju299 av Annika Carlsson och Ulrika Carlsson i Skövde (båda C):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn av lagstiftningen när det gäller ett förbud mot trakasserier och mobbning.

2013/14:Ju303 av Rickard Nordin (C):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett förbud mot identitetskapningar.

2013/14:Ju305 av Göran Lindell och Ola Johansson (båda C):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn av lagstiftningen när det gäller förbud mot trakasserier och mobbning.

2013/14:Ju308 av Gunvor G Ericson m.fl. (MP):

2. Riksdagen beslutar i andra hand om införande av brottet sexuellt övergrepp i 6 kap. 3 § brottsbalken i enlighet med förslaget i betänkandet Sexualbrottslagstiftningen – utvärdering och reformförslag (SOU 2010:71).
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att en höjning av straffminimum ska följas upp.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om tillämpningen av åldersregler.

2013/14:Ju318 av Désirée Pethrus (KD):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör se över möjligheten att inkomma med förslag till lagändringar i enlighet med vad som anförs i utredningen Stärkt skydd mot tvångsäktenskap och barnäktenskap (SOU 2012:35).

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör verka för införandet av hårdare straffskalor för alla former av våld och förtryck med hedersförtecken.

2013/14:Ju325 av Hans Backman (FP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att upphäva kriminalisering av för sent inlämnade årsredovisningar.

2013/14:Ju327 av Henrik Ripa (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att överväga att se över straffsatserna för smuggling av cigaretter.

2013/14:Ju332 av Kent Ekeröth (SD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att trafikbrottslagen ska ändras så att trafiksäkerheten väger mycket tyngre än i dag vid bedömning om ett fordonsförverkande ska anses skäligt i förhållande till fordonets värde och gärningsmannens ekonomiska situation.

2013/14:Ju333 av Kent Ekeröth (SD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utvisning till men för den tilltalade inte längre ska beaktas vid straffmätning.

2013/14:Ju334 av Kent Ekeröth (SD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att säker bevisning, där skuldfrågan står klar och som tillkommit genom otillåtna eller kränkande utredningsmetoder, ska ge samma straffpåföljd som om bevisningen tillkommit genom tillåtna utredningsmetoder.

2013/14:Ju337 av Kent Ekeröth (SD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ordningsbot ska kunna utfärdas för snatteribrott.

2013/14:Ju341 av Kent Ekeröth (SD):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att det ska utredas huruvida användning av sådan laser mot människor där skador på ögat uppstått ska klassas som synnerligen grov misshandel alternativt försök till synnerligen grov misshandel i de fall personen inte tagit skada.

2013/14:Ju342 av Kent Ekeröth (SD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att personer dömda till livstids fängelse och som återfaller i fängelsebelagd brottslighet under prøvotid vid villkorlig frigivning alltid bör återgå till tidigare livstidsstraff samt att tidigare tidsbestämningar och farlighetsbedömningar som föranlett frigivningen upphäves.

2013/14:Ju344 av Kent Ekeröth och Richard Jomshof (båda SD):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa en ny lag om deltagande i kriminell organisation (diko).
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda hur en domstol vid diko-brott ska ha möjlighet att åtala och fälla en person utan att denne behöver bindas vid ett specifikt brott.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om utvidgat förverkande vid diko-brott.
11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om nolltolerans mot övergrepp i rättssak.

2013/14:Ju346 av Kent Ekeröth m.fl. (SD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att i brottsbalken införa livstidsstraff utan möjlighet till benådning, tidsbestämning eller oöverskådlig permission.

2013/14:Ju356 av Anna Wallén (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att möjliggöra delbetalning av fortkörningsböter.

2013/14:Ju364 av Annika Qarlsson och Solveig Zander (båda C):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utarbeta en samlad nationell handlingsplan mot alla former av människohandel.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa en effektivare lagstiftning som är tillämpbar för alla sorters människohandel och för alla de led som är inblandade i människohandeln.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att följa Europakonventionens krav på 30 dagars reflexionsperiod för vila och återhämtning.

2013/14:Ju365 av Annika Qarlsson och Solveig Zander (båda C):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att förslaget från utredningen Stärkt skydd för tvångsaktenskap och barnäktenskap ska genomföras snarast.

2013/14:Ju368 av Metin Ataseven (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om utpressning.

2013/14:Ju372 av Åsa Torstensson (C):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att göra en översyn av hatbrottsbegreppet.

2013/14:Ju375 av Thoralf Alfsson (SD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att skärpa lagstiftningen för khatsmuggling.

2013/14:Ju377 av Richard Jomshof och Kent Ekeroth (båda SD):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att gärningsmän som frias, inte för att de är helt oskyldiga utan på grund av formella fel från staten och rättsväsendets sida, inte ska tilldömas ersättning för att de har suttit frihetsberövade.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att det i ovannämnda fall ska stadgas att det är brottsoffret som ska tilldömas ersättning från staten och inte den frihetsberövade gärningsmannen.

2013/14:Ju378 av Richard Jomshof och Kent Ekeroth (båda SD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att minimistraffet för köp av sexuell tjänst av barn ska ändras från böter till fängelse.

2013/14:Ju379 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD):

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att i brottsbalken införa livstidsstraff utan möjlighet till benådning, tidsbestämning eller oövervakad permission.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa straffskärpningar, framför allt gällande miniminivåer, för våldsbrott.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ta bort åtalspreskription, påföljdspreskription och absolut preskription för grova våldsbrott.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att öka tilläggsstraffskalan vid flerfaldig brottslighet.

10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utdöma maxstraff när en person inom en viss tidsperiod begått tre eller fler våldsbrott, inbrott, rån, tillgreppsbrott, sexualbrott, narkotikabrott eller en kombination därav.

2013/14:Ju383 av Anders Karlsson och Peter Persson (båda S):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över straffsatser och ekonomiska återkrav för ekonomisk brottslighet.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över straff och straffsatser för olika typer av medhjälp och medhjälpare i ekonomisk brottslighet.

2013/14:Ju384 av Per Bill (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om medel för att stoppa rattfylleri och återfall i rattfylleri.

2013/14:Ju386 av Richard Jomshof (SD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att företag ska ges rätt att avvisa personer som tidigare gjort sig skyldiga till brott eller på något sätt agerat olämpligt och/eller stört ordningen i den aktuella lokalen, samt att den som ej hör sammar avvisningen ska anses göra sig skyldig till olaga intrång.

2013/14:Ju396 av Johnny Skalin (SD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utdöma mycket höga bötesbelopp samt att låta polisen beslagna och med vissa restriktioner (tillsammans med den lagförde) fatta beslut om att förstöra ett fordon vars ägare framfört fordonet utan körkort eller trafikförsäkring.

2013/14:Ju397 av Richard Jomshof och Kent Ekeröth (båda SD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att grovt sexköpsbrott med fängelse som minimistraff ska införas i straffskalan.

2013/14:Ju398 av Robert Halef (KD):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en utredning om att höja straffen för bostadsinbrott.

2013/14:Ju403 av Meeri Wasberg (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över behovet av ett bredare perspektiv i fråga om stölder som kan anses ha samhällsfarliga konsekvenser.

2013/14:Ju407 av Finn Bengtsson och Andreas Norlén (båda M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn av möjligheten att stärka den straffrättsliga lagstiftningen till skydd för journalister och förtroendevalda.

2013/14:Ju409 av Jan Ericson (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om skärpta straff vid fakturabedrägerier.

2013/14:Ju410 av Staffan Danielsson (C):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över möjligheten med en straffpåföljd för att delta i aktiviteter som har koppling till terroraktivitet.

2013/14:Ju412 av Morgan Johansson m.fl. (S):

32. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över om olaga hot ska kriminaliseras på försöksstadiet.
35. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att förstärka insatserna för att motverka rekryteringsmöjligheterna till extremistiska organisationer och stödja avhopparverksamhet.
37. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen ska återkomma snarast med en lagstiftning om en effektivare penningtvättsbekämpning.
41. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa en särskilt sträng straffskala för brottet våldtäkt – synnerligen grov våldtäkt.
44. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att göra om koppleribrottet till människohandel.
45. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att få fler länder att anamma den svenska sexköpslagen.
46. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ta bort kravet på dubbel straffbarhet vid sexköp utomlands.
47. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa skadestånd för dem som utsatts för sexköp.
48. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda ett avskaffande av preskriptionstiden för sexualbrott och andra grova brott mot barn.

87. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa två nya straffbestämmelser – vållande till annans död vid fordonstrafik och vållande till kroppsskada eller sjukdom vid fordonstrafik.
88. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att kriminalisera eftersupning.
89. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ökade möjligheter att förverka fordon från rattfyllerister.
94. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en kriminalisering av barnäktenskap där någon är under 18 år.
95. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en kriminalisering av tvångsäktenskap.
96. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att brott som har hedersmotiv ska bedömas allvarligare.
100. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att förstärka hetslagstiftningen avseende könsidentitet och könsuttryck samt att dessa brott även ska ses som försvårande omständighet enligt straffskärpningsregeln i 29 kap. 2 §.

2013/14:Ju414 av Isak From m.fl. (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av straffskärpning för företagare som hyr ut avställda och oförsäkrade bilar.

2013/14:Ju420 av Mattias Karlsson och David Lång (båda SD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över bestämmelsen om hets mot folkgrupp i 16 kap. 8 § brottsbalken (1962:700) med syftet att säkerställa att även svenskar skyddas av lagen.

2013/14:Ju421 av Mats Pertoft och Magnus Ehrencrona (båda MP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda en kriminalisering av mobbning.

2013/14:Ju422 av Richard Jomshof m.fl. (SD):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att tvångsäktenskap ska motverkas och kriminaliseras.

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att barnäktenskap ska motverkas och kriminaliseras.

2013/14:Ju423 av Kent Ekeröth och Björn Söder (båda SD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att folkvalda politiker ska omfattas av det skydd som anges i 17 kap. brottsbalken om brott mot allmän verksamhet.

2013/14:Ju426 av Kent Ekeröth (SD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att vid bestämning av påföljd ska det ses som försvårande att ha begått ett brott under, eller omedelbart efter, en allvarlig störning av den allmänna ordningen.

2013/14:Ju429 av Agneta Börjesson m.fl. (MP):

12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att påföljder för brott ska bestämmas baserat på utredningsmässigt och vetenskapligt stöd.

2013/14:Ju432 av Johnny Skalin (SD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att skärpa straffen för misshandel av gravida.

2013/14:Ju433 av Yvonne Andersson (KD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör utreda huruvida medborgare och företagare kan skyddas från kriminella som kapar deras identitet.

2013/14:Ju435 av Johnny Skalin (SD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om noll promille.

2013/14:Ju436 av Johnny Skalin (SD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att tillsätta en utredning om hur identitetsstölder effektivare ska beivras.

2013/14:Ju437 av Kent Ekeröth och Björn Söder (båda SD):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen ska återkomma med lagförslag som ska resultera i strängare straff för vålds-, sexual- och narkotikabrott samt tillgreppsbrott.

2013/14:Ju443 av Jan Lindholm (MP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ersätta kriminalisering av för sent inlämnade årsredovisningar med högre förseningsavgifter.

2013/14:C280 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V):

19. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag som försvårar handel med stulet guld.

2013/14:So249 av Eva Olofsson m.fl. (V):

28. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör lägga fram förslag som tar bort den dubbla straffbarheten för köp av sex av personer över 18 år och på så sätt göra det straffbart att köpa sex utomlands.

2013/14:So599 av Mattias Karlsson och Per Ramhorn (båda SD):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda möjligheterna att förbjuda uppmuntran till suicid.

2013/14:So616 av Eva Olofsson m.fl. (V):

30. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att avkriminalisera eget bruk av narkotika.

2013/14:Kr262 av Anita Brodén m.fl. (FP):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vikten av att särskilt utreda hur vållandebrottet kan prövas genom en ny lagbestämmelse som reglerar den form av brottslig gärning som självmordshets på internet innebär.

2013/14:Kr302 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD):

17. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om insatser för att försvara den konstnärliga friheten.

2013/14:T472 av David Lång och Mikael Jansson (båda SD):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att bötesbeloppen för trafikförseelser delvis ska baseras på den bötfälldes inkomst.

2013/14: MJ509 av Richard Jomshof m.fl. (SD):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa brottet ”grovt djurplågeri”.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att straffet för ”grovt djurplågeri” ska vara lägst ett års fängelse och högst fyra års fängelse.

2013/14: N441 av Maria Ferm m.fl. (MP):

26. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att i 29 kap. 3 eller 5 § brottsbalken ta in en möjlighet att beakta att den tilltalade genom brotten påvisat stora eller allvarliga fel i it-system eller andra system som innehåller känsliga och viktiga uppgifter.

BILAGA 2

Motionsyrkanden som avstyrks av utskottet i förslagspunkt 31

Motion	Motionärer	Yrkanden
31. Motioner som bereds förenklat		
2013/14:Ju225	Cecilia Widegren och Gustav Nilsson (båda M)	1
2013/14:Ju227	Margareta Larsson och Johnny Skalin (båda SD)	
2013/14:Ju229	Jörgen Hellman och Christina Oskarsson (båda S)	
2013/14:Ju235	Billy Gustafsson (S)	
2013/14:Ju255	Maria Abrahamsson (M)	
2013/14:Ju258	Markus Wiechel (SD)	
2013/14:Ju265	Annika Eclund (KD)	
2013/14:Ju274	Hans Wallmark (M)	
2013/14:Ju276	Anders Hansson m.fl. (M)	
2013/14:Ju281	Thomas Finnborg (M)	
2013/14:Ju293	Louise Malmström (S)	
2013/14:Ju296	Désirée Pethrus (KD)	3
2013/14:Ju299	Annika Carlsson och Ulrika Carlsson i Skövde (båda C)	
2013/14:Ju305	Göran Lindell och Ola Johansson (båda C)	
2013/14:Ju308	Gunvor G Ericson m.fl. (MP)	2–4
2013/14:Ju318	Désirée Pethrus (KD)	1 och 2
2013/14:Ju327	Henrik Ripa (M)	
2013/14:Ju332	Kent Ekeroth (SD)	
2013/14:Ju333	Kent Ekeroth (SD)	
2013/14:Ju334	Kent Ekeroth (SD)	
2013/14:Ju337	Kent Ekeroth (SD)	
2013/14:Ju341	Kent Ekeroth (SD)	2
2013/14:Ju342	Kent Ekeroth (SD)	
2013/14:Ju344	Kent Ekeroth och Richard Jomshof (båda SD)	1, 6, 7 och 11
2013/14:Ju346	Kent Ekeroth m.fl. (SD)	
2013/14:Ju365	Annika Carlsson och Solveig Zander (båda C)	
2013/14:Ju368	Metin Ataseven (M)	
2013/14:Ju375	Thoralf Alfsson (SD)	
2013/14:Ju379	Jimmie Åkesson m.fl. (SD)	5, 6 och 8–10
2013/14:Ju384	Per Bill (M)	
2013/14:Ju396	Johnny Skalin (SD)	
2013/14:Ju398	Robert Halef (KD)	2
2013/14:Ju412	Morgan Johansson m.fl. (S)	32, 35, 37, 41, 44–48, 87–89, 94–96 och 100
2013/14:Ju420	Mattias Karlsson och David Lång (båda SD)	
2013/14:Ju421	Mats Pertoft och Magnus Ehrencrona (båda MP)	
2013/14:Ju422	Richard Jomshof m.fl. (SD)	1 och 2

Motion	Motionärer	Yrkanden
2013/14:Ju426	Kent Ekeroth (SD)	
2013/14:Ju437	Kent Ekeroth och Björn Söder (båda SD)	1
2013/14:So249	Eva Olofsson m.fl. (V)	28
2013/14:So599	Mattias Karlsson och Per Ramhorn (båda SD)	2
2013/14:Kr262	Anita Brodén m.fl. (FP)	3
2013/14:Kr302	Jimmie Åkesson m.fl. (SD)	17
2013/14:T472	David Lång och Mikael Jansson (båda SD)	1
2013/14:MJ509	Richard Jomshof m.fl. (SD)	2 och 3